

Egedal Kommune Handicapråd

Den 15. september 2022, kl. 17:30

Balsmoseskolen; Hovedindgangen

Dagsorden

Medlemmer

Lea Jensen

Bo Andresen

Cirkeline Kajhøj

Henriette Thirup-Bielefeldt

Helle Bovien

Rikke Mortensen

Indholdsfortegnelse

1. Rundvisning på Balsmoseskolen – autismeafdelingen.....	2
2. Godkendelse af dagsorden.....	2
3. Meddelelser	2
4. Børn i mistrivsel og skolevægring.....	2
5. Danmarkskortet.....	2
6. Handleplan på handicapområdet	3
7. Handicappolitikken	3
8. Task force på børnehandicapområdet	3
9. Budgetforslag 2023	4
10. Kommunikation / formidling	4
11. Emner til næste møde.....	5
12. Eventuelt	5
Underskriftsside.....	6

1. Rundvisning på Balsmoseskolen – autismeafdelingen

Afdelingsleder Nicoline Håkansson giver en rundvisning i lokalerne for specialklasserne og fortæller om hverdagen i autismeafdelingen på Balsmoseskolen.

2. Godkendelse af dagsorden

Acadresag nr. 22/41

Beslutning

3. Meddelelser

Opfølgning siden sidst:

- Udbetaling af diæter
- Dagsorden og referater i First Agenda
- Solsikkeprogrammet
- Tilgængelighedsudvalg

Beslutning

4. Børn i mistrivsel og skolevægning

Sagsfremstilling

Handicaprådet ønsker en opfølgning på orientering om børn i mistrivsel og skolevægning i Egedal Kommune med udgangspunkt i drøftelse af cases, der vil blive fremlagt på mødet.

Konstitueret skolechef Peter Brixen og leder af PPR Maria Mittag bistår i drøftelsen.

Beslutning

5. Danmarkskortet

Bilag:

Danmarkskort over omgørelsesprocenter på socialområdet 2021

Sagsfremstilling

Social- og Ældreministeriet udgiver hvert år en opgørelse over omgørelsesprocenter på socialområdet. Opgørelsen er navngivet Danmarkskortet.

Danmarkskortet viser resultaterne af sager, behandlet i Ankestyrelsen, fordelt på de enkelte kommuner. Formålet er, at kunne sam-

menligne resultaterne på tværs af kommunerne og i forhold til landsgennemsnittet. Når Ankestyrelsen modtager en sag til behandling, er mulighederne at stadfæste, ændre eller hjemvise sagen:

- En stadfæstet sag betyder, at Ankestyrelsen er enig i afgørelsen.
- En ændret sag betyder, at Ankestyrelsen finder, at sagen skulle have et andet resultat.
- En hjemvist sag skyldes, at Ankestyrelsen finder, at der ikke er oplysninger nok til, at sagen kan behandles.

Omgørelsesprocenten er summen af ændrede og hjemviste sager.

Sagen har været forelagt Social- og Arbejdsmarkedsudvalget på møde den 9. august 2022 til orientering.

Centerchef Tine Vesterby Sørensen gennemgår hovedpunkter i statistikken.

Beslutning

6. Handleplan på handicapområdet

Sagsfremstilling

Centerchef Tine Vesterby Sørensen orienterer om borgermødet den 8. september 2022 og det videre arbejde med handleplanen på handicapområdet.

Beslutning

7. Handicappolitikken

Sagsfremstilling

5. maj 2022 blev afholdt borgermøde vedr. Egedal Kommunes Handicappolitik. Input fra borgermødet er taget med i udkast til ny Handicappolitik, der er forelagt politisk og sendt i høring. Høringsprocessen løber frem til den 13. september 2022.

Centerchef Tine Vesterby Sørensen giver en status på arbejdet med udarbejdelse af en ny Handicappolitik.

Beslutning

8. Task force på børnehandicapområdet

Bilag:

TFH Egedal Kommune – statusrapport - endelig

Sagsfremstilling

Børnehandicapområdet har igennem en to-årig periode deltaget i en task-force med Socialstyrelsen med formål, at styrke sagsbehandlingen på børnehandicapområdet.

Selve forløbet bestod af tre faser, der er forløbet over to år. En analysefase der varede seks måneder, en udviklingsfase på 15 måneder og afslutningsvis en statusfase på tre måneder.

Den socialfaglige sagsgennemgang viser, at der anvendes ICS i alle sager, og at kommunen har en systematik og gør brug af relevante oplysninger i forbindelse med de børnefaglige undersøgelser. Der er en fast praksis for afholdelse af opfølgingsmøder og der afholdes hyppige netværksmøder. Imidlertid mangler der systematik i selve udredningsarbejdet, der er fundet, at der ikke gøres brug af en fast praksis for at anvende handleplaner samt bruges en uensartet anvendelse af metoder og redskaber.

Taskforcen anbefaler derfor, at Egedal Kommune fortsat har fokus på at sikre en ensartet og systematisk anvendelse af metoder og værktøjer i sagsbehandlingen. Taskforcens overordnede vurdering er, at Egedal Kommune er godt på vej til at sikre et fælles fagligt grundlag for sagsbehandlingen.

Centerchef Tine Vesterby Sørensen gennemgår rapporten i hovedtræk.

Beslutning

9. Budgetforslag 2023

Sagsfremstilling

Centerchef Tine Vesterby Sørensen orienterer om tendenser i kommende budgetforslag, der er relevant på Handicapområdet.

Beslutning

10. Kommunikation / formidling

Sagsfremstilling

Handicaprådet besluttede på møde den 10. februar 2022 at have kommunikation og formidling som fast punkt på dagsorden.

Det skal besluttes, hvad og hvor der skal kommunikeres ud fra dagens møde.

Beslutning

11. Emner til næste møde

Beslutning

12. Eventuelt

Beslutning

Mødet sluttede kl.

Underskriftsside

Lea Jensen	Suppleant Birgitte Teilmann
Bo Andresen	Suppleant Lotte Dige
Cirkeline Kajhøj	Suppleant Bo Feldberg
Henriette Thirup-Bielefeldt	Suppleant Birgitte Neergaard-Kofod
Helle Bovien	Suppleant Lars Winther
Rikke Mortensen	Suppleant Anders Bo Larsen
Sekretær Tine Vesterby Sørensen	

Egedal Kommune

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget 09-08-2022

Danmarkskortet over omgørelsesprocenter på socialområdet 2021 - orientering

Acadresag nr. 22/7390

Beslutningstema

På baggrund af retssikkerhedslovens § 79b, skal Byrådet behandle "Danmarkskortet over omgørelsesprocenter på socialområdet".

Kompetence til afgørelse

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget – Økonomiudvalget – Byrådet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen forelægges, da Byrådet efter retssikkerhedslovens § 79b skal behandle "Danmarkskortet over omgørelsesprocenter" på et møde inden udgangen af det år, hvor omgørelsesprocenterne på socialområdet offentliggøres.

Social- og Ældreministeriet udsendte Danmarkskortet, for 2021, den 23. juni 2022.

Danmarkskortet viser resultaterne af sager, behandlet i Ankestyrelsen, fordelt på de enkelte kommuner. Formålet er, at kunne sammenligne resultaterne på tværs af kommunerne og i forhold til landsgennemsnittet. Når Ankestyrelsen modtager en sag til behandling, er mulighederne at stadfæste, ændre eller hjemvise sagen:

- En stadfæstet sag betyder, at Ankestyrelsen er enig i afgørelsen.
- En ændret sag betyder, at Ankestyrelsen finder, at sagen skulle have et andet resultat.
- En hjemvist sag skyldes, at Ankestyrelsen finder, at der ikke er oplysninger nok til, at sagen kan behandles.

Omgørelsesprocenten er summen af ændrede og hjemviste sager.

Der er tre Danmarkskort over omgørelsesprocenter på socialområdet. Et for hele socialområdet, det vil sige hele serviceloven, og to for særområderne *børnehandicap* og *voksenhandicap*. Data fra de to særområder indgår således i kortet for socialområdet generelt. Omvendt er der i kortet, for hele socialområdet, medtaget områder, der ikke er med på de to særkort. Der er således sendt 109 sager i alt til Ankestyrelsen, heraf 41 sager på børneområdet og 12 på voksenområdet.

Tabellen herunder viser omgørelsesprocenterne på de tre områder ift. landsgennemsnittet og i Egedal Kommune:

	Socialområdet	Børnehandicap-	Voksenhandicap-

Egedal Kommune

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget 09-08-2022

			området		området	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Lands-gennem-snit	36,3 %	31,8 %	52 %	35,9 %	42,5 %	34,3 %
Egedal Kommune	39 % 148 sager i alt - 57 er omgørelsessager	32 % 109 sager i alt - 35 er omgørelsessager	66 % 38 sager i alt - 25 er omgørelsessager	22 % 41 sager i alt - 9 omgørelsessager	58 % 12 sager i alt - 7 er omgørelsessager	67 % 12 sager i alt - 8 er omgørelsessager

I forhold til særkortet for børnehandicapområdet i Egedal, er der tale om en markant forbedring i forhold til sidste år. Omgørelsesprocenten er således 22 %, hvor den i 2020 lå på 66 %. I forhold til landsgennemsnittet på 35,9 % har børnehandicapområdet bevæget sig eftertrykkeligt under dette.

En gennemgang af de hjemviste og ændrede sager på børnehandicapområdet viser, at der er tale om; 5 sager der drejer sig om tabt arbejdsfortjeneste, 2 sager der drejer sig om merudgifter og 2 sager der drejer sig om personlig hjælp og ledsagelse. Der er tale om 2 ophævede/ændrede sager og 7 hjemviste sager, hvor Ankestyrelsen finder, at der ikke er indhentet tilstrækkeligt med oplysninger i sagen og den derfor skal behandles på ny. Ophævelsen af afgørelsen ved 1 ud af de 2 ophævede sager er en teknikalitet, da borger udelukkende har mulighed for at klage over omfanget af indsatsen (ikke tilbudet), derfor ophævede Ankestyrelsen afgørelsen.

På børnehandicapområdet er der sket en yderst positiv udvikling, hvis effekt blandt andet skyldes et øget og målrettet fokus på arbejdet med kommunikation og inddragelse af barnet/familien i egen sagsbehandling. Et særligt fokus har også hvilet på familiens samlet situation og trivsel i samarbejde med skole og dagtilbud. Visitationsprocedurerne er blevet langt mere gennemsigtige, så familien ikke længere er i en afventende position men i langt højere grad i en involverende position. Herudover har myndigheden deltaget i et Taskforce samarbejde med Socialstyrelsen og Ankestyrelsen om sagsbehandlingen på børnehandicapområdet, hvilket har sikret en ensartet og systematisk anvendelse af metoder og værktøjer samt et fælles fagligt grundlag i sagsbehandlingen.

På voksenhandicapområdet er Egedal gået fra en omgørelsesprocent på 58 % i 2020, til en omgørelsesprocent på 67 % i 2021. Det er en stigning på 9 %, dog er antallet af sager uændret fra 2020 (12 sager).

Ankestyrelsen har truffet 12 afgørelser i 2021, det drejer sig om 11 medudgiftssager og 1 sag om kontanttilskud. I 8 (alle medudgiftssager) af klagesagerne har Ankestyrelsen omgjort kommunens afgørelse, 2 af disse er ændrede/ophævede sager, hvoraf den ene sag er fastholdt af Egedal Kommune og lukket, den anden sag er ligeledes fastholdt, dog er borger gået bort. Hermed giver dette 6 sager ud af 12, hvor Anke-

Egedal Kommune

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget 09-08-2022

styrelsen har bedt kommunen behandle sagen på ny. Af de 6 sager er der tale om 4 unikke cpr.nr., da 2 sager er hjemvist af 2 omgange i 2021.

I de hjemviste sager er der alene tale om merudgiftssager. Det er ikke overraskende, da disse sager er komplekse og et område, hvor flere principafgørelser fra Ankestyrelsen har ændret personkredsen og bevillingsrammen. Voksenhandicapområdet er i gang med at gennemgå samtlige medudgiftssager, hvor en stor del reduceres i ydelser og flere sager lukkes, da der ikke længere er lovhjemmel til en bevilling. Det giver forventeligt anledning til klager.

Voksenhandicapområdet arbejder, ligesom børneområdet, målrettet og fokuseret med kommunikation og inddragelse af borgerne i sagsbehandlingen. For at blive mere tydelige og forståelige er der udarbejdet nye afgørelsesskabeloner i et mere borgerrettet sprog. Ligesom en skriftelig afgørelse altid ledsages af en mundtlig dialog.

Det er dog vigtigt at se på, hvad tallene dækker over. Egedal er samlet set gået fra 148 afgørelser på hele socialområdet, dvs. både børn og voksne, i 2020 til 109 sager i 2021. Hvilket gør, at der både er sket et samlet fald i antal sager og i procent (39 % i 2020 og 32 % i 2021).

Danmarkskortet på det samlede socialområde viser, at Egedal ligger 0,2 % under landsgennemsnittet med en omgørelsesprocent på 32 %, mod et landsgennemsnit på 31,8 %. Det står klart, at det især er merudgiftssager på voksenhandicapområdet, der er udfordret, og at den samlede omgørelsesprocent er påvirket heraf. På børneområdet er der sket en særdeles positiv udvikling, dog skal der arbejdes videre med personkredsvurderingerne og indhentelse af oplysninger til belysning af sagerne.

Administrationen er opmærksom på, at der fortsat skal arbejdes målrettet med de ovenstående udfordringer, som ligeledes er adresseret i Handleplanen på handicapområdet 2021-2022. Tiltagene omfatter bl.a. en styrkelse af kvaliteten i sagsbehandlingen og tilgangen til borgerne. Selvom der på børneområdet ses en positiv udvikling og for voksenområdet er tiltag sat i gang (effekten er dog ikke slået igennem i data fra 2021), skal der fortsat arbejdes med kvalitetskontrol af afgørelser både fra ledelsen og fra juridisk hold samt styrkelse af de juridiske kompetencer hos rådgiverne.

Dertil kommer, at administrationens mål er, at flere borgere føler sig hjulpet og forstået, så afgørelserne slet ikke når Ankestyrelsen i så høj grad, som de gør i dag.

De tre kort kan ses her (link):

<https://sm.dk/danmarkskort/2022/jun/omgoerelsesprocenter-paa-socialomraadet-i-2021>

<https://sm.dk/danmarkskort/2022/jun/omgoerelsesprocenter-paa-boernehandicapomraadet-i-2021>

Egedal Kommune

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget 09-08-2022

<https://sm.dk/danmarkskort/2022/jun/omgoerelsesprocenter-paa-voksenhandicapomraadet-i-2021>

Kortet specifikt for børnehandicapområdet dækker:

- Pasningstilbud, hjemmetræning m.m. §§ 32, 32a, 36, 39-40
- Merudgiftsydelse § 41
- Tabt arbejdsfortjeneste §§ 42-43
- Personlig hjælp og ledsagelse §§ 44-45

Kortet specifikt for voksenhandicapområdet dækker:

- Voksne - kontante tilskud § 95
- Voksne - borgerstyret personlig assistance § 96
- Voksne - ledsageordning § 97
- Voksne - merudgifter § 100

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgerdialog

Handicaprådet orienteres på kommende møde i september. Hovedpunkterne vil ligeledes indgå i næste nyhedsbrev til Handleplanen på handicapområdet.

Beslutning i Social- og Arbejdsmarkedsudvalget den 09-08-2022

Taget til efterretning.

Socialstyrelsen

Ankestyrelsen

Taskforce – Handicap statusrapport Egedal Kommune

Viden til gavn

Indhold

Indledning	2
Taskforcens samlede vurdering	3
Taskforcens bemærkninger til Egedal Kommunes redegørelse	4
2 Politik og strategi	4
3 Faglig ledelse og sparring	5
4 Udredning, vurdering og afgørelse	6
5 Handleplan og bestilling	8
6 Opfølgning på indsatsen	8
7 Helhed og sammenhæng	9
8 Ledelsesinformation og styring	10
Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 16 sager	12
Bilag 2: VISO's socialfaglige gennemgang af tre sager	56
Bilag 3: Egedal Kommunes afsluttende redegørelse	63
Bilag 4: Taskforcens ydelser til Egedal Kommune i udviklingsforløbet	77

Indledning

Satspuljepartierne blev i 2014 enige om at etablere en taskforce på handicapområdet. Taskforcen er et samarbejde mellem Socialstyrelsen og Ankestyrelsen.

Formålet med taskforcen er at gå i dialog med og rådgive kommunale ledere og sagsbehandlere om, hvordan de kan udvikle kvaliteten af kommunens sagsbehandling på handicapområdet med henblik på at fremme læring og faglig kapacitetsopbygning.

Taskforcen tilbyder både korte lærings- og formidlingsforløb, der skal give viden om og indsigt i et afgrænset tema, samt længerevarende analyse- og udviklingsforløb, hvor taskforcen på baggrund af en analyse af kommunens sagsbehandling på enten børne- eller voksenhandicapområdet indgår i et samarbejde med kommunen om at understøtte en positiv udvikling af kvaliteten i kommunens sagsbehandling på handicapområdet.

Et længerevarende analyse- og udviklingsforløb i en kommune varer cirka to år, hvorefter taskforcen afslutter sit samarbejde med kommunen, og kommunen fortsætter det igangsatte udviklingsforløb uden taskforcen. I forbindelse med at taskforcens samarbejde med kommunen ophører, udarbejdes en statusrapport, hvor taskforcen og kommunen sammen gør status over de gennemførte aktiviteter og over kommunens opnåede resultater og anbefalinger til kommunens videre arbejde på området.

Taskforceforløb på børnehandicapområdet i Egedal Kommune

Denne rapport er resultatet af taskforcens og Egedal Kommunes status på kommunens udviklingsarbejde på børnehandicapområdet. Rapporten er udarbejdet i forbindelse med det længerevarende analyse- og udviklingsforløb i Egedal Kommune, som taskforcen i 2019-2022 har været involveret i.

Statusrapporten tager udgangspunkt i anbefalingerne, som taskforcen gav i den oprindelige analyserapport. De anbefalinger har Egedal Kommune, understøttet af taskforcen, arbejdet videre med i det efterfølgende udviklingsforløb. Statusrapporten giver en indikation af kommunens styrker og udfordringer på området og en indikation af, hvilke områder kommunen med fordel kan arbejde videre med efter udviklingsforløbets afslutning.

Statusrapportens datagrundlag

Statusrapporten er baseret på følgende:

- En gennemgang af 16 sager fra Egedal Kommune. Sagerne er vurderet juridisk af Ankestyrelsen. Af de 16 sager er udvalgt fem sager, hvoraf VISO har foretaget en socialfaglig vurdering af de tre.
- Den juridiske og socialfaglige gennemgang giver et indtryk af den aktuelle sagsbehandlingskvalitet inden for de områder, hvor der var opmærksomhedspunkter ved den første sagsgennemgang i 2019.

Resultaterne af den juridiske og den socialfaglige sagsgennemgang fremgår af bilag 1 og 2.

- Kommunens egen redegørelse fremsendt af Egedal Kommune. Som afslutning på samarbejdet har taskforcen bedt kommunen om at udarbejde en samlet redegørelse, der beskriver de mål og delmål, kommunen havde sat sig, hvilke mål og delmål kommunen vurderer at have opnået, samt hvilke indsatsområder kommunen fortsat arbejder med. Egedal Kommunes redegørelse er vedlagt som bilag 3.

Taskforcen tager forbehold for, at sagsgennemgangene kun omfatter henholdsvis 16 og tre sager. Taskforcen er desuden opmærksom på, at kommunen kan have gennemført tiltag, hvis virkning først er slået igennem, efter de pågældende sager er indhentet. Det betyder, at datagrundlaget er så spinkelt, at det ikke kan udelukkes, at de resultater, der fremstår, kun er gældende for netop de sager, der er indgået i undersøgelsen. De gennemgåede sager kan ikke ses som repræsentative for kvaliteten i hele kommunens sagsstamme. Der kan således ikke drages *konklusioner* på baggrund af hverken den juridiske eller den socialfaglige sagsgennemgang; resultaterne indgår alene som *indikationer* og skal ses i sammenhæng med kommunens egen redegørelse og resten af rapporten.

Taskforcens samlede vurdering

Det er taskforcens overordnede vurdering, at Egedal Kommune er godt på vej til at sikre et fælles fagligt grundlag for sagsbehandlingen.

I forbindelse med taskforceforløbet har Egedal Kommune gennemført et stort arbejde med at opdatere eksisterende styringsdokumenter, retningslinjer og arbejdsgangsbeskrivelser samt fremstille nye, hvor der var behov for dette. Kommunen har endvidere arbejdet med at sikre fuld implementering af *Udredningsværktøjet*.

Den socialfaglige sagsgennemgang (Bilag 2) viser, at der anvendes ICS i alle sager, og at kommunen har en systematik og gør brug af relevante oplysninger i forbindelse med de børnefaglige undersøgelser. Imidlertid mangler der systematik i selve udredningsarbejdet, fx varierende detaljerings- og oplysningsgrad. Desuden har kommunen ikke en fast praksis for at anvende handleplaner. Taskforcen anbefaler derfor, at Egedal Kommune fortsat har fokus på at sikre en ensartet og systematisk anvendelse af metoder og værktøjer i sagsbehandlingen.

Den socialfaglige sagsgennemgang viser, at Egedal Kommune har en fast praksis for afholdelse af opfølgingsmøder, men samtidig peger kommunens redegørelse og VISOs socialfaglige sagsgennemgang på en uensartet anvendelse af metoder og redskaber. Egedal Kommune har desuden en fast praksis for at afholde hyppige netværksmøder. I de sager, som indgår i den socialfaglige sagsgennemgang, fremgår det, at sagsbehandlerne partshører barnets forældre i sager om foranstaltninger. Den juridiske sagsgennemgang (Bilag 1) indikerer imidlertid, at kommunen ikke konsekvent foretager partshøring eller oplyser om opfølgning i alle sager omhandlende

handicapkompenserende ydelser, hvor det er relevant. Der er flere eksempler på, at det ikke fremgår af sagernes akter, at der er foretaget partshøring, eller at forældrene er oplyst om, hvornår og hvordan der vil være en opfølgning. Derfor vurderer taskforcen, at kommunen med fordel kan arbejde på at sikre en ensartet praksis for partshøring og opfølgning – herunder løbende dokumentation heraf.

Det fremgår af den juridiske sagsgennemgang, at kommunen kun i enkelte sager anvender kvalitetsstandarder, men der hvor de er anvendt, gøres det korrekt. Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at kvalitetsstandarderne anvendes systematisk i alle sager. I de tilfælde hvor kommunen ikke anvender kvalitetsstandarder, skal kommunen være opmærksomme på at begrunde, hvorfor kvalitetsstandarder fraviges.

Taskforcens bemærkninger til Egedal Kommunes redegørelse

Taskforcen gav i analyserapporten anbefalinger til Egedal Kommune inden for otte temaer. Det er taskforcens vurdering, at Egedal Kommune har arbejdet med taskforcens anbefalinger på flere områder. Disse gennemgås i det følgende.

2 Politik og strategi

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune opdaterede sine kvalitetsstandarder samt satte fokus på systematisk anvendelse af kvalitetsstandarderne i kommunens sagsbehandling.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af kommunens redegørelse, at der er udarbejdet nye kvalitetsstandarder, som har været sendt til kvalitetssikring hos Ankestyrelsen. Kvalitetsstandarderne er efterfølgende politisk godkendt og taget i brug. Det ses i forbindelse med kommunens egen sagsgennemgang, at de anvendes i sagsbehandlingen.

Endvidere anvender rådgiverne de nye kvalitetsstandarder aktivt i forbindelse med faglige møder og drøftelser. Kommunen vurderer, at det har givet et fælles fagligt sprog i forhold til at vurdere tyngde og udfordringer i de enkelte sager. Der er fokus på at bruge kvalitetsstandarderne som et dialogredskab, hvilket sikrer en individuel vurdering samtidig med, at kommunens borgere behandles så ens som muligt.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er taskforcens vurdering, at kommunen er på vej til at sikre en systematisk og lovmedholdelig anvendelse af kvalitetsstandarder i sine afgørelser.

Kommunen har opdateret sine kvalitetsstandarder i overensstemmelse med taskforcens anbefalinger hertil. Kvalitetsstandarderne ses dog ikke systematisk anvendt i alle de gennemgåede sager, men i de få tilfælde, hvor taskforcen ser, at kommunen anvender kvalitetsstandarderne, foretager de samtidig en konkret og

individuel vurdering. Taskforcen anbefaler, at kommunen fortsat har fokus på at sikre, at kvalitetsstandarderne anvendes systematisk i sagsbehandlingen.

3 Faglig ledelse og sparring

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune arbejdede på at sikre fuld implementering af *Udredningsværktøjet*, til understøttelse af den systematiske og helhedsorienterede sagsbehandling for børn og unge med funktionsnedsættelse.

Det anbefalede også, at kommunen etablerede en fast praksis for fælles læring om principmeddelelser og klagesager. Samtidig vurderede taskforcen, at Egedal Kommune med fordel kunne genoptage den eksterne faglig supervision til rådgiverne på børnehandicapområdet, der tidligere gennemførtes seks gange om året.

Endelig anbefalede taskforcen, at kommunen udarbejdede en strategi for kompetenceudvikling, som knytter an til kommunens politikker og strategier.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af redegørelsen, at kommunen har valgt at arbejde med at sikre fuld implementering af *Udredningsværktøjet*. Der har været afholdt en workshop og Egedal Kommune følger løbende op på brugen af *Udredningsværktøjet* både i forbindelse med individuelle sagsgennemgange og stikprøver, samt på faggruppemøder.

Fra august 2021 er *Udredningsværktøjet* blevet anvendt systematisk i alle relevante sager, hvor der ikke er truffet afgørelse om en børnefaglig undersøgelse. Imidlertid viser ledelsestilsyn, at handicapudredning ikke bliver udarbejdet som forventet, og kommunen har fortsat fokus på at få dem udarbejdet.

På grund af den ledelsesmæssige situation i centret i efteråret 2021 har fokus på *Udredningsværktøjet* været nedprioriteret.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er taskforcens vurdering, at Egedal Kommune er godt på vej til at sikre fuld implementering af *Udredningsværktøjet*. Det understøttes af den socialfaglige sagsgennemgang, der viser, at ICS anvendes i alle sager. Taskforcen anbefaler, at kommunen fortsætter arbejdet med at sikre en systematisk udarbejdelse af handicapudredningen i alle sager.

Taskforcen er ikke bekendt med, om kommunen har arbejdet med at etablere en praksis for fælles læring af principmeddelelser og klagesager, ekstern faglig supervision til sagsbehandlerne eller en kompetenceudviklingsstrategi, i forbindelse med statusforløbet. Taskforcen har dermed ikke grundlag for at vurdere, om der er sket eventuelle fremskridt på disse områder.

4 Udredning, vurdering og afgørelse

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune arbejdede på at sikre fuld implementering af *Udredningsværktøjet*, til understøttelse af den systematiske og helhedsorienterede sagsbehandling for børn og unge med funktionsnedsættelse. Kommunens arbejde med *Udredningsværktøjet* er beskrevet i *Kapitel 3: Faglig ledelse og sparring*.

Endvidere vurderede taskforcen, at Egedal Kommune med fordel kunne fortsætte sit arbejde med at opdatere arbejdsgangsbeskrivelserne for servicelovens bestemmelser.

Taskforcen anbefalede tillige, at kommunen arbejdede med en ensretning af praksis for indhentning af oplysninger i forbindelse med udredningen af børn og unge på handicapområdet.

Samtidig vurderede taskforcen, at Egedal Kommune med fordel kunne sætte fokus på at styrke sin praksis for partshøring, og styrke inddragelsen af barnets netværk, så som familie og venner.

Endelig vurderede taskforcen, at Egedal Kommunen med fordel kunne opdatere sine afgørelsesskabeloner, således at afgørelsesbrevene blev kortere og lettere forståelige for borgerne. Herunder at kommunen sørgede for at give korrekte klagevejledninger i forbindelse med afgørelser jævnfør retssikkerhedsloven § 67. Ligeledes anbefalede taskforcen, at afgørelsesskabeloner for servicelovens §§ 41 og 42 blev opdateret i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af Egedal Kommunes redegørelse, at der er blevet arbejdet med en række af taskforcens anbefalinger.

Kommunen har gennemført opdateringen af arbejdsgangsbeskrivelserne for servicelovens bestemmelser samt vejledninger og hjælpeværktøjer, der relaterer sig dertil. De anvendes systematisk i sagsbehandlingen og som tjeklister i forbindelse med ledelsestilsyn.

Praksis for partshøring er blevet styrket. Kommunen har blandt andet sat fokus på partshøring gennem en læringsdag, hvor sagsbehandlerne har fået opdateret deres viden om reglerne vedrørende indhentelse af oplysninger og partshøring. Dog vurderer kommunen, at der fortsat er behov for juridisk understøttelse af området, og der arbejdes aktuelt på at arrangere et læringsseminar med fokus på korrekt og tilstrækkelig sagsoplysning, således at kommunen sikrer lovmedholdelighed og retssikkerhed for borgeren.

Der har desuden været afholdt en læringsdag om inddragelsen af barnets netværk med fokus på, hvordan man kan arbejde med netværksskort, og hvordan barnets netværk kan inddrages i sagsbehandling. Siden juni 2021 inddrages barnets netværk systematisk i sagsbehandlingen, og inddragelse er blandt andet et fast punkt på

teammøderne. Kommunens videre arbejde med inddragelse af barnets netværk fokuserer på implementering af værktøjer, som understøtter inddragelse.

Endeligt har Egedal Kommune gennemført en opdatering af afgørelsesskabeloner, med henblik på lovmedholdelighed og på at formulere tydelige afgørelser, som er korte og let forståelige for kommunens borgere. Der er i alt formuleret 72 afgørelsesskabeloner, som skal anvendes systematisk i sagsbehandlingen, og der er planlagt opfølgingsmøder i foråret 2022 med henblik på yderligere kvalificering af skabelonerne. Kommunen oplever, at sagsbehandlerne har taget godt imod de nye afgørelsesskabeloner, og at de er med til at sikre velbegrundede afgørelser i sagerne.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er taskforcens vurdering, at Egedal Kommune er på vej til at sikre et fælles fagligt grundlag for udredning, vurdering og afgørelse på børnehandicapområdet. Det vurderes positivt, at kommunen har gennemført en opdatering af arbejdsgangsbeskrivelser, vejledninger og redskaber.

Den socialfaglige sagsgennemgang viser, at Egedal Kommune har sikret en ensartet systematik og gør brug af relevante oplysninger i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse af børn og unge på handicapområdet. Dog konstateres der i sagsgennemgangen store forskelle i selve udredningsarbejdet, hvor analyserne fremstår med varierende detaljerings- og oplysningsgrad, uden en egentlig systematik dertil, og formuleringerne af de faglige vurderinger fremstår uens. Derfor er det taskforcens vurdering, at Egedal Kommune med fordel fortsat kan arbejde med at styrke systematikken i udredningsarbejdet.

Taskforcens sagsgennemgang peger på, at Egedal Kommune har en fast praksis for at afholde hyppige netværksmøder. Selvom det vurderes i den socialfaglige sagsgennemgang, at kommunen er god til at inddrage forældrene, fremgår det ikke af de gennemgåede sager, at kommunen har en fast praksis for at inddrage barnets netværk i sagsbehandlingen. Taskforcen anbefaler derfor, at kommunen fortsætter arbejdet med at implementere værktøjer, som understøtter inddragelse af netværket.

Den socialfaglige sagsgennemgang viser, at Egedal Kommune har en god praksis for at partshøre barnets forældre i de børnefaglige undersøgelser. Den juridiske sagsgennemgang viser imidlertid, at kommunen ikke har en fast praksis for partshøring i forbindelse med afgørelser i sager om handicapkompenserende ydelser. Det peger på, at kommunen skal være opmærksom på, at der skal foretages partshøring, når kommunen indhenter oplysninger, der har væsentlig betydning for afgørelsens resultat, og er til ugunst for forældrene.

Slutteligt vurderer taskforcen det positivt, at kommunen har gennemført en opdatering af afgørelsesskabelonerne. Vurderingen understøttes af den juridiske sagsgennemgang, som viser, at Egedal Kommune har opdateret klagevejledningerne heri, således de nu er i overensstemmelse med forvaltningslovens § 25 og retssikkerhedslovens § 67.

5 Handleplan og bestilling

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune styrkede den fælles faglige tilgang i udarbejdelsen af handleplaner i forhold til systematik, detaljeringsgrad og formuleringen af mål. I den sammenhæng vurderede taskforcen, at kommunen med fordel kunne arbejde på at gøre målene i handleplanerne mere målbare, fx ved at udarbejde retningslinjer for brugen af SMART-mål, der kan bidrage til at styrke opfølgingsarbejdet.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af kommunens redegørelse, at der har været afholdt en temadag om en fælles faglig tilgang til udarbejdelsen af handleplaner. Her har fokus været på at gøre målene i handleplanerne mere målbare ved hjælp af SMART-mål og sikre ensartet anvendelse af skabelonerne i DUBU. Kommunen vurderer, at det har resulteret i en mere ensartet brug af handleplaner og udarbejdelsen af mål i samarbejde med barnets familie.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er taskforcens vurdering, at Egedal Kommune er på vej til at skabe et godt fagligt grundlag for udarbejdelsen af handleplaner og bestillinger.

Både den juridiske og socialfaglige sags gennemgang viser, at der kun er medsendt handleplaner i én ud af to sager, hvor det ville være relevant med en sådan. I den sag, hvor der mangler handleplaner, er de omtalt i journalnotatet, men ikke medsendt særskilt. Handleplanerne er udarbejdet i skabelonen for ICS-metoden, men den socialfaglige gennemgang finder, at de hverken er opdaterede eller hensigtsmæssigt udformede, at de mangler en faglig vurdering, at de er formuleret meget overordnet med hensyn til fx formål og målene ikke er justeret løbende. Målene er formuleret som formål, og ikke ud fra SMART-mål metoden.

Taskforcen anbefaler derfor, at Egedal Kommune fortsat skal være opmærksomme på at sikre en hensigtsmæssig fælles faglig tilgang til udarbejdelsen af handleplaner i forhold til systematik, detaljeringsgrad og formuleringen af målbare mål ud fra SMART-mål metoden.

6 Opfølgning på indsatsen

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune styrkede den systematiske opfølgning på indsatserne. Taskforcen vurderede tillige, at kommunen med fordel kunne øge opmærksomheden på at sikre, at borgere løbende orienteres i forbindelse med sagsbehandlerskift.

Desuden anbefalede taskforcen, at Egedal Kommune styrkede opfølgningen på indsatser ved at opstille målbare mål for indsatserne i handleplanerne, da det ville gøre

det muligt at følge op på barnets udvikling. Den socialfaglige sagsgennemgang viste, at der skete en relevant og løbende vurdering af, om indsatsen fortsat tjente sit formål. Disse opfølgninger sås dog til gengæld ikke afspejlet i opdatering af handleplanen.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af kommunens redegørelse, at koordinatoren fokuserer på at være den primære vidensperson i forbindelse med sagsbehandlerskift. Kommunens arbejde med at opstille målbare mål er yderligere beskrevet i *Kapitel 5: Handleplan og bestilling*.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er taskforcens vurdering, at Egedal Kommune er godt på vej til at sikre en ensartet og systematisk praksis for opfølgning på bevilgede indsatser.

Den socialfaglige sagsgennemgang viser, at kommunen har en fast praksis i forhold til at afholde opfølgingsmøder hyppigt og regelmæssigt. Dog ses en varierende struktur ved opfølgingsmøderne, som vidner om en uens praksis med hensyn til den metodiske tilgang. Den juridiske sagsgennemgang finder imidlertid, at det ikke fremgår af sagernes akter, at der er foretaget opfølgning i sager om de handicapkompenserende ydelser, hvor det ville være relevant. Det indikerer, en usikkerhed med hensyn til, hvornår en indsats hører til de handicapkompenserende ydelser eller er en foranstaltning.

Taskforcen vurderer, at kommunen fortsat bør prioritere arbejdet med at sikre en ensartet systematisk opfølgning på bevilgede indsatser. I den sammenhæng bør kommunen være særligt opmærksom på at opstille målbare mål for bevilgede indsatser, således sagsbehandlerne ved opfølgning kan vurdere, om indsatser virker og/eller om der er behov for tilpasning. Dagsordenen for opfølgingsmøder med fordel tage udgangspunkt i de aktuelle handleplansmål, forudsat disse er udformet hensigtsmæssigt jævnfør *kapitel 5 Handleplan og Bestilling*.

Taskforcen vurderer det positivt, at kommunen har øget sit fokus på at sikre en hensigtsmæssig opfølgning i forbindelse med sagsbehandlerskift.

7 Helhed og sammenhæng

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune satte fokus på kommunikationen med forældrene i overgangen fra barn til voksen, herunder betydningen af at gå fra reglerne på børneområdet til reglerne på voksenområdet.

Taskforcen anbefalede også, at Egedal kommune udviklede et fælles overblik over de unge, der forventes at overgå fra børneområdet til voksenområdet. Taskforcen vurderede endvidere, at Egedal Kommune med fordel kunne fortsætte arbejdet med at styrke samarbejdet mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet.

Det anbefaledes desuden, at kommunen i relation til det tværfaglige samarbejde tydeliggjorde ansvarsfordelingen mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet, ved fx at udarbejde skriftlige retningslinjer for samarbejdet.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af redegørelsen, at Egedal Kommune har valgt at arbejde med at styrke det tværfaglige samarbejde mellem Center for Myndighed og Social Service (CMS) og Center for Skole og Dagtilbud (CSD). Møder mellem skoleledere og centerledere har resulteret i, at kommunen har udarbejdet og implementeret fælles arbejdsgange for området og har tydeliggjort rollefordelingen mellem CMS og CSD.

Endvidere er der udarbejdet et notat om det gode samarbejde på tværs (§ 52 foranstaltninger), men på grund af den ledelsesmæssige situation i Center for Myndighed og Social Service afventer det endelige notat derfor stadig godkendelse per februar 2022.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er taskforcens vurdering, at Egedal Kommune er godt på vej til at styrke den tværfaglige sammenhæng. Taskforcen vurderer det positivt, at kommunen har styrket samarbejdet imellem CMS og CSD. Ligesom det vurderes positivt, at der er udarbejdet et notat vedrørende det gode samarbejde på tværs.

Taskforcen har ikke modtaget sager omhandlende overgangen fra barn til voksen i forbindelse med statusforløbet. Taskforcen har dermed ikke grundlag for at vurdere, om der er sket eventuelle fremskridt i overgangen fra barn til voksen med udgangspunkt i sagsgennemgangene.

8 Ledelsesinformation og styring

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Egedal Kommune udbyggede og systematiserede afrapportering om afdelingens faglige udvikling til den politiske og administrative ledelse. Taskforcen vurderede desuden, at kommunen med fordel kunne sætte fokus på at omsætte ledelsesinformation til fælles læring blandt rådgiverne på børnehandicapområdet.

Taskforcen vurderede slutteligt, at en mere systematisk anvendelse af data om indsatser og resultaterne deraf kunne bidrage til at styrke den faglige styring af børnehandicapområdet.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af kommunens redegørelse, at det er besluttet, at der skal arbejdes på at sikre en systematisk anvendelse af data. Dette arbejde er dog sat på pause i 2021 grundet den ledelsesmæssige situation i Center for Myndighed og Social Service. Der er fortsat fokus på området, og arbejdet forventes genoptaget i begyndelsen af 2022, hvor der foretages en afdækning af datagrundlaget og udarbejdes et koncept for systematisk anvendelse af data.

Taskforcens vurdering og anbefaling

Det er fortsat taskforcens vurdering, at Egedal Kommune bør have fokus på den systematiske anvendelse af data om indsatser og resultaterne deraf, med henblik på at styrke den faglige styring af børnehandicapområdet. Taskforcen vurderer det positivt, at kommunen har truffet beslutning om at arbejde med det.

Taskforcen fastholder endvidere sin anbefaling om, at kommunen udbygger og systematiserer afrapporteringen om den faglige udvikling på børnehandicapområdet til den politiske og administrative ledelse. Ledelsesinformation kan desuden med fordel omsættes til fælles læring og udvikling blandt rådgiverne på børnehandicapområdet.

Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 16 sager

Resultater af Ankestyrelsens sagsgennemgang – status

- *Børnehandicapområdet i Egedal Kommune, 1. halvår 2022*

Indhold

1	Indledning	14
1.1	Formål og afgrænsning	14
1.2	Sagskarakteristik	14
1.3	Vurderingskriterier	15
1.4	Rapportens struktur	15
2	Centrale konklusioner	16
3	Retlige mangler	19
3.1	Hjemmelsmangel	20
3.2	Begrundelsesmangel	21
3.3	Kommunens vurdering	23
3.4	Manglende sagsoplysning – Officialprincippet	23
3.5	Partshøringsmangel	25
3.6	Skøn under regel	26
4	Andre relevante sagsbehandlingsregler – handicapkompenserende regler	27
4.1	Klagevejledning	27
4.2	Kvalitetsstandard/serviceniveau	28
4.3	Frist for sagens behandling	28
4.4	Inddragelse af forældrene	29
4.5	Helhedsvurdering	30
4.6	Opfølgning	32
5	Afgørelsernes overensstemmelse med regler og praksis – det specialiserede børne- og ungeområde	33
5.1	Vurdering af foranstaltningssager efter § 52	33
5.1.1	Den børnefaglige undersøgelse	34
5.1.2	Begrundet stillingtagen	35
5.1.3	Handleplan	35
5.1.4	Børnesamtale	36
5.2	Om støtten er relevant og tilstrækkelig	36

6	Metode, sagsindkaldelse og anvendte skalaer	36
6.1	Kriterier for sagsindkaldelse	36
6.2	Vurdering af sagerne	38
7	Regel- og praksisoversigt	39
7.1	Retlige mangler	39
	Oplysning af sagen	39
	Partshøring	40
	Hjemmelsmangler	40
	Konkret og individuel vurdering af borgerens behov	41
	Begrundelse for den trufne afgørelse	41
7.2	Andre relevante sagsbehandlingsregler	41
	Klageadgang	41
	Tidsfrister	42
	Forældreinddragelse	42
	Kvalitetsstandarder – § 138 og § 139 i serviceloven	42
	Helhedsvurdering	43
	Opfølgning	43
7.3	Handicapkompenserende ydelser i serviceloven	44
	Merudgifter	44
	Tabt arbejdsfortjeneste	45
	Personkredsen for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste	46
	Aflastning	46
	Ankestyrelsens beføjelser uden klage i sager om særlig støtte til børn og unge	47
8	Principmeddelelser	47
	Principmeddelelse 34-18	47
	Principmeddelelse 10-17	49
	Principmeddelelse 84-19	49
	Principmeddelelse 55-11	54
	Principmeddelelse 85-13	54
	Principmeddelelse 20-15	54

1 Indledning

Som led i Taskforce – Handicap gennemførte Ankestyrelsen en analyse af sagsbehandlingen i Egedal Kommune i 2. halvår 2019. Her foretog vi en sagsgennemgang af 20 sager på børnehandicapområdet. Analysen udmøntede sig i en række anbefalinger, som Egedal Kommune har arbejdet videre med i et udviklingsforløb i samarbejde med Taskforcen. Som afslutning på udviklingsforløbet og samarbejdet mellem Taskforcen og Egedal Kommune har Ankestyrelsen i 1. halvår 2022 foretaget en ny sagsgennemgang af 16 sager på børnehandicapområdet.

1.1 Formål og afgrænsning

Formålet med Ankestyrelsens sagsgennemgang er at bidrage til belysning af kommunens aktuelle sagsbehandling på børnehandicapområdet efter iværksættelse af kommunens udviklingsforløb og igangsatte initiativer på området. Sagsgennemgangen giver eksempler på praksis i sagsbehandlingen og en pejling af den aktuelle kvalitet i sagsbehandlingen på udvalgte områder.

Resultatet af Ankestyrelsens sagsgennemgang er ikke nødvendigvis udtryk for hele Egedal Kommunes praksis på de udvalgte sagsområder, idet 16 sager ikke er et repræsentativt grundlag for at udtale sig om den generelle praksis. Sagsgennemgangen giver eksempler på sagspraksis i Egedal kommune uden at kunne udtale sig om udbredelsen af denne praksis. Det betyder også, at der ikke kan foretages en direkte sammenligning i forhold til omfang af en given praksis før og efter udviklingsforløbet. Vi vil dog løbende se tilbage på resultaterne fra sagsgennemgangen i 2019 med fokus på, hvilke eksempler vi ser i de to sagsgennemgange og om vi fortsat ser de samme udfordringer i Egedal Kommune.

Sagerne er vurderet ud fra det foreliggende skriftlige materiale. Hvis sagerne var blevet behandlet i Ankestyrelsen som en klagesag, ville vi have haft en klage, kommunens genvurdering samt supplerende oplysninger indhentet af kommunen eller Ankestyrelsen.

1.2 Sagskarakteristik

På baggrund af en indledende dialog mellem Egedal Kommune og Ankestyrelsen indsendte kommunen den 14. januar 2022 20 sager på børnehandicapområdet til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderede, at ud af de 20 sager opfyldte 16 sager kriterierne for sagsindkaldelsen. De 16 sager fordeler sig på:

- 4 sager, hvor der er truffet afgørelse om merudgifter efter servicelovens § 41
- 9 sager, hvor der er truffet afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42, og

- 3 sager, hvor der er truffet afgørelse om aflastning/afløsning efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1.

De 16 sager består af 12 sager, hvor der er givet fuldt afslag og 4 sager, hvor der er givet delvist afslag. Hvordan sagerne om fuldt afslag og delvist afslag fordeler sig efter henholdsvis servicelovens § 41, § 42 og § 44, jf. § 84, stk. 1, ses i tabel 1.

Tabel 1 Fordeling af sager på ydelsesområder og afgørelsens resultat

	Delvist afslag	Fuldt afslag	I alt
SEL § 41 – merudgifter	0	4	4
SEL § 42 – tabt arbejdsfortjeneste	4	5	9
SEL § 44, jf. § 84, stk. 1 – afløsning/aflastning	0	3	3
I alt	4	12	16

Blandt de 16 sager var der 2 sager, hvori der indgår forhold, der vedrører servicelovens kapitel 11, fordi der har været truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3. I de resterende 14 sager er der alene tale om handicapkompenserende ydelser.

Kriterierne for sagsudvælgelsen og de tidsmæssige perioder, vi har indhentet sager og akter fra, fremgår af kapitel 6 om metoden for denne sagsgennemgang.

1.3 Vurderingskriterier

Vi har i sagsgennemgangen foretaget en vurdering af, om de kriterier, som Egedal Kommune har lagt vægt på i den enkelte afgørelse, er lovlige set i lyset af

- den relevante lovbestemmelse
- bestemmelsens lovbemærkninger
- Ankestyrelsens praksis
- servicelovens formålsbestemmelser.

Vi beskriver løbende vurderingskriterierne i rapporten og uddyber i kapitel 7, hvor der er en regel- og praksisoversigt.

1.4 Rapportens struktur

Efter dette indledende kapitel præsenterer vi de centrale konklusioner i kapitel 2. I kapitel 3, 4 og 5 beskriver vi resultaterne af gennemgangen af de 16 sager med fokus på de handicapkompenserende ydelser og det specialiserede børneområde. I de to sidste kapitler beskriver vi metoden for sagsgennemgangen og giver en regel- og praksisoversigt.

2 Centrale konklusioner

I det følgende præsenterer vi de centrale konklusioner fra gennemgangen af de 16 sager.

Retlige mangler

- **Manglende sagsoplysning:** I både 2019 og 2022 er der blandt de gennemgåede sager eksempler på manglende sagsoplysning, hvilket kan tyde på, at Egedal Kommune fortsat kan forbedre sin praksis for sagsoplysning. I 2022 handler den manglende sagsoplysning om manglende lægelige oplysninger om, hvad der vil ske, hvis barnet ophører med den medicinske behandling eller om pædagogiske tiltag inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Der er desuden eksempler på, at kommunen ikke har indhentet oplysninger, der kan belyse, hvilke konkrete tiltag, der kan afhjælpe barnets lidelse, samt om barnet har behov for kortere skoledage.
- **Hjemmelsmangel:** Gennemgangen af de 16 sager fra Egedal Kommune i 2022 tyder på, at kommunen i flere sager anvender de rigtige regler og inddrager saglige kriterier, når kommunen udøver skøn. Der er dog enkelte eksempler på, at kommunen henviser til en forkert principmeddelelse, til forkerte regler, inddrager usaglige hensyn og bevilger tabt arbejdsfortjeneste til et formål, der ikke er hjemmel til. I gennemgangen af 20 sager i 2019 var der også enkelte eksempler på sager, hvor afgørelsen lider af en hjemmelsmangel.
- **Begrundelsesmangel:** Gennemgangen af sager fra Egedal Kommune i 2019 og 2022 tyder på, at kommunen fortsat har en varierende praksis for at begrunde dens afgørelser. Der er i gennemgangen af de 16 sager flere eksempler på sager, hvor kommunens afgørelser ikke er tilstrækkeligt begrundet. I nogle sager skyldes det, at Egedal Kommune ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt, og begrundelsen for afgørelsen derfor fremstår mangelfuld ligesom det fremgik af sagsgennemgangen i 2019. I andre sager fra sagsgennemgangen i 2022 handler begrundelsesmanglen eksempelvis om, at kommunen ikke anvender de faktiske oplysninger aktivt i kommunens vurdering, og at der dermed ikke er tilstrækkelig sammenhæng mellem oplysningerne og vurderingen.
- **Kommunens vurdering:** I sagsgennemgangen fra 2022 er der ingen eksempler på sager, hvor Egedal Kommune har foretaget en forkert vurdering på baggrund af sagens oplysninger. I sagsgennemgangen fra 2019 var et

enkelt eksempel på en sag, hvor Egedal Kommune havde foretaget en forkert vurdering.¹

- **Partshøringsmangel:** I både 2019 og 2022 er der blandt de gennemgåede sager eksempler på partshøringsmangler, da kommunen ikke har partshørt forældrene i de indhentede oplysninger. Gennemgangen af sager i 2022 tyder på, at Egedal Kommune fortsat skal være opmærksomme på, om de indhentede oplysninger har væsentlig betydning for afgørelsens resultat og om oplysningerne er til ugunst for forælderen/forældrene.
- **Skøn under regel:** Blandt de 16 sager i 2022 ser vi et eksempel på en sag, hvor Egedal Kommune i dens afgørelse har sat skøn under regel. Det samme gjorde sig gældende i gennemgangen af 20 sager i 2019. I 2022 handler det om, at kommunen lader det afgørende hensyn være, at barnet ikke har en diagnose. Sagsgennemgangen i 2022 tyder på, at kommunen fortsat skal være opmærksom på ikke at sætte skøn under regel.

Andre sagsbehandlingsregler

- **Afgørelsens klagevejledning:** I både 2019 og 2022 er der blandt de gennemgåede sager ingen eksempler på sager, hvor klagevejledningen ikke opfylder kravene i forvaltningslovens § 25 og retssikkerhedslovens § 67. Det tyder på, at Egedal Kommune fortsat er opmærksom på at give en klagevejledning sammen med afgørelsen.
- **Kvalitetsstandard:** I de gennemgåede sager i 2022 henviser kommunen i enkelte sager til kvalitetsstandard i afgørelserne. Kommunen lader dog ikke sine kvalitetsstandarder være afgørende for afgørelsens resultat. Kommunen foretager stadig en konkret og individuel vurdering. Resultaterne tyder på, at Egedal Kommune ikke har en fast praksis for at anvende kvalitetsstandarder i alle sager. I 2019 havde Egedal Kommune i størstedelen af de 20 sager heller ikke truffet afgørelse i henhold til kommunens kvalitetsstandard.
- **Sagsbehandlingsfrister:** Egedal Kommune har offentliggjort sagsbehandlingsfrister tydeligt på sin hjemmeside, men sagsgennemgangene fra både 2019 og 2022 viser begge, at kommunen ikke overholder disse i over halvdelen af de gennemgåede sager. Sagsgennemgangen i 2022 viser, at sagsbehandlingstiden er overskredet med 1-71 uger. Kommunen har i enkelte af disse sager skriftligt orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Resultaterne kan indikere, at Egedal Kommune har en

¹ At kommunen foretager en forkert vurdering, er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at vi ville have ændret afgørelsen, hvis den var behandlet i Ankestyrelsen.

varierende praksis for orientering af borgeren, når fristen for sagsbehandlingstiden overskrides.

- **Forældreinddragelse:** Gennemgangen af de 16 sager i 2022 tyder på, at Egedal Kommune har en fast praksis for at inddrage forældrene i sagsbehandlingen², uanset om der er tale om behandling af en ny ansøgning eller opfølgning på tidligere bevilget hjælp. I 2019 så vi derimod enkelte eksempler på sager, hvor Egedal Kommune ikke havde inddraget forældrene/forælderen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen. Sagsgennemgangen i 2019 tydede på, at Egedal Kommune havde varierende praksis for at inddrage forældrene i sagsbehandlingen i forbindelse med opfølgninger på tidligere bevillinger. Gennemgangen af de 16 sager i 2022 tyder derimod på, at Egedal Kommune har en fast praksis for forældreinddragelse i sager om fuldt eller delvist afslag.
- **Helhedsvurdering:** I 2019 var der blandt de gennemgåede sager eksempler på manglende helhedsvurdering af familiens samlede behov for hjælp og støtte. I 2022 er der også enkelte sager, hvor det er uvist, om der i familien er et udækket behov for hjælp. Egedal Kommune bør derfor fortsat have fokus på at arbejde med praksis i forhold til at sikre, at der foretages en helhedsvurdering.
- **Opfølgning:** Blandt de 16 sager i 2022 ses ingen eksempler på sager, hvor der er oplysninger om opfølgning. I størstedelen af sagerne er det ikke relevant med opfølgning.³ Dette skyldes, at kommunen træffer afgørelse om ophør af eller afslag på ydelsen, hvorfor opfølgning ikke er relevant. Der er eksempler på fire sager, hvor kommunen burde have oplyst om opfølgning. Blandt de 20 sager i 2019 var der eksempler på oplysninger om opfølgning i nogle sager, men også flere eksempler på, at det ikke fremgik. Egedal Kommune skal fortsat være opmærksom på oplysning om opfølgning af bevillinger om hjælp efter serviceloven.

Sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og ungeområde

- I 2019 indgik der i sagsgennemgangen to sager, hvor der også var truffet afgørelse om indsatser efter § 11, stk. 3 og fem sager, hvor der var truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3. I 2022 er der to

² Inddragelsen af forældrene er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

³ Opfølgning er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

af de 16 sager i sagsgennemgangen, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3.

- Ved sagsgennemgangen i 2022 er der eksempler på, at der ikke er afholdt en børnesamtale, som opfylder kravene i § 48. I den ene sag er der talt med barnet, men først efter at afgørelsen er truffet, i den anden sag er der ikke talt med barnet. Sagsgennemgangen i 2019 viste også eksempler på, at Egedal Kommune ikke overholdte kravet om børnesamtale efter § 48. Det var enten, fordi der var talt med barnet, men ikke om den konkrete foranstaltning eller fordi der ikke var talt med barnet, inden der blev truffet en afgørelse. Sagsgennemgangen tyder på, at Egedal Kommune fortsat skal være opmærksom på at tale med barnet om den konkrete foranstaltning forud for afgørelsen.

3 Retlige mangler

I retssikkerhedsloven og forvaltningsloven er der fastsat regler om hvilke krav, der er til sagsbehandlingen og den afgørelse, som kommunen skal træffe. Kommunen skal også sikre sig, at den anvender den gældende praksis på et bestemt område. Gældende praksis kan være udmøntet i en principmeddelelse.⁴

Der er samlet set 11 sager, hvori der er truffet afgørelse efter de handicapkompenserende bestemmelser fra Egedal Kommune, som lider af en eller flere retlige mangler. Problemstillingerne i sagerne er koncentreret om følgende:

- Hjemmelsmangel
- Begrundelsesmangel
- Utilstrækkelig sagsoplysning
- Manglende partshøring
- Skøn under regel.

Der er blandt de 16 gennemgåede sager ingen eksempler på sager, der lider af en retlig mangel i form af, at kommunen har foretaget en forkert vurdering.

Nedenfor gennemgår vi de retlige mangler i forhold til, hvad vi ser i de 16 sager fra Egedal Kommune i 2022. Vi vil løbende se tilbage på resultaterne fra 2019 inden udviklingsforløbet. Det med fokus på, hvilke sagseksempler, vi ser i de to sagsgennemgange.

⁴ En principmeddelelse er en bindende retskilde, som kommunerne og andre myndigheder skal bruge, når de afgør tilsvarende sager. Ankestyrelsens principmeddelelser er en rettesnor for senere afgørelser i kommuner.

3.1 Hjemmelsmangel

Kommunens afgørelse skal have hjemmel i lovgivningen. En hjemmelsmangel kan for eksempel være, at kommunen har anvendt en regel forkert, eller at kommunen har anvendt et ulovligt kriterium for afgørelsen.

Blandt de 16 sager ser vi tre eksempler på sager, hvor afgørelserne lider af hjemmelsmangler. Det skyldes i den ene sag, at kommunen i afgørelsen henviser til og træffer afgørelse efter en forkert principmeddelelse.

I den anden sag består hjemmelsmanglen i, at kommunen inddrager usaglige hensyn i vurderingen af, om forældrene er omfattet af personkredsen. Kommunen træffer afgørelse om, at forælderen ikke er omfattet af den personkreds, der kan have ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. I afgørelsen lægger kommunen vægt på, at barnet er i gang med at afprøve medicinsk behandling, hvorfor alle behandlingsmuligheder på afgørelsestidspunktet ikke er udtømte, hvilket ved denne vurdering er et usagligt hensyn. Kommunen burde have vurderet, om vurderingen af barnets funktionsnedsættelse skal foretages med eller uden den medicinske behandling, som barnet modtager.

I den tredje sag består hjemmelsmanglen i, at kommunen bevilger dækning af tabt arbejdsfortjeneste til skolekørsel. Her består hjemmelsmanglen i, at der ikke kan bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste til skolekørsel til skoletilbud under folkeskoleloven.

Nedenfor beskriver vi mere udførligt et eksempel på en sag, som lider af hjemmelsmangler.

Eksempel på en sag, som lider af en hjemmelsmangel

Sagen handler om dækning af nødvendige merudgifter. Kommunen træffer afgørelse om afslag på dækning af nødvendige merudgifter til psykologtimer, da de vurderer, at psykologtimer ikke er en nødvendig

merudgift, men derimod behandling.

Egedal Kommune har ikke hjemmel til afgørelsen, da kommunen anvender en forkert principmeddelelse ved vurderingen af, at udgifter til behandling ikke kan dækkes efter reglerne om merudgifter. Kommunen henviser til principmeddelelse 44-18, hvilket er hjemmelsmanglen, da principmeddelelse 44-18 omhandler behandlingsredskaber. Kommunen burde i stedet have henvist til principmeddelelse 34-18 om træning og behandling.

Gennemgangen af de 16 sager fra Egedal Kommune tyder på, at kommunen i flere sager anvender de rigtige regler og inddrager saglige kriterier, når kommunen udøver skøn. Der er dog enkelte eksempler på sager med hjemmelsmangler. Det fremgår, at kommunen anvender en forkert principmeddelelse i afgørelsen, inddrager usaglige

hensyn ved vurderingen af, om forældrene er omfattet af personkredsen og bevilger dækning af tabt arbejdsfortjeneste til skolekørsel, hvilket der ikke er hjemmel til. Gennemgangen af sagerne tyder på, at kommunen skal være opmærksomme på, at anvende de korrekte regler, når de træffer afgørelser samt inddrage saglige hensyn i deres vurderinger.

I gennemgangen af 20 sager i 2019 var der også enkelte eksempler på sager, hvor afgørelsen lider af en hjemmelsmangel.

I kan læse mere om reglerne om hjemmelsmangel i kapitel 7.

3.2 Begrundelsesmangel

Kommunen skal begrunde en afgørelse, hvis forælderen/forældrene ikke får fuldt ud medhold i det ansøgte. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen også angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal også beskrive de faktiske forhold, som er tillagt væsentlig betydning i afgørelsen. Desuden gælder der et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Læs mere om begrundelsesmangel i kapitel 7.

I sagsgennemgangen ser vi 11 eksempler på sager, hvor afgørelsen ikke er tilstrækkeligt begrundet. Det skyldes i flere af sagerne, at kommunen ikke i tilstrækkelig grad begrunder, hvorfor barnet skal vurderes med den medicinske behandling, som barnet modtager, eller hvorfor andre støttetiltag end medicinsk behandling inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Vi ser også eksempler på sager, hvor kommunen ikke i tilstrækkelig grad begrunder, hvorfor forældrene ikke har ret til tabt arbejdsfortjeneste til at give barnet kortere dage. Der er desuden eksempler på afgørelser, hvor kommunen ikke formår at beskrive, hvilke faktiske omstændigheder, der har været bestemmende for vurderingen, selvom afgørelsen indeholder en gengivelse af en række faktiske omstændigheder.

Nedenfor beskriver vi tre eksempler på afgørelser, som lider af en begrundelsesmangel.

Sag, hvori Egedal Kommune ikke har begrundet deres afgørelse tilstrækkeligt

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen giver afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste, da forældrene ikke er omfattet af den personkreds, der kan have ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen vurderer, at følgerne af barnets funktionsnedsættelse kan afhjælpes inden for en overskuelig fremtid, hvis de rette tiltag bliver iværksat. Kommunen henviser til en fagrelevant udtalelse om, at der findes mange gode behandlingsmuligheder for børn med

lidelse X, og at de fleste børn med lidelsen kan komme ud af symptomerne med den rette hjælp.

Kommunen beskriver dermed ikke, hvilke faktiske tiltag, der kan føre til, at følgerne af barnets funktionsnedsættelse afhjælpes. Der er desuden ikke iværksat støttetiltag eller peget på mulige støttetiltag, som kan føre til, at lidelsens følger afhjælpes. Kommunen har heller ikke konkret beskrevet, hvad "inden for en overskuelig fremtid" indebærer, og om dette svarer til "inden for kortere tid" i henhold til principmeddelelse 10-17.

Heri består begrundelsesmanglen.

Begrundelsesmanglen hænger tæt sammen med, at kommunen ikke ses at have indhentet tilstrækkelige fagrelevante oplysninger, der kan belyse, om og i så fald hvilke ikke-medicinske støttetiltag, der kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse inden for kortere tid.

Sag, hvori Egedal Kommune ikke har begrundet deres afgørelse tilstrækkeligt

Sagen handler om nedsættelse af løbende dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen nedsætter forælders løbende dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen lægger vægt på, at barnet er gået fra at være i mistrivsel til at vise fremgang. Barnet har desuden et mere stabilt fremmøde i skolen.

Forælderen har tidligere modtaget tabt arbejdsfortjeneste til både morgentimer og eftermiddagstimer. Med afgørelsen om nedsættelse har forælderen ikke længere ret til tabt arbejdsfortjeneste i eftermiddagstimerne.

Ud fra ovenstående begrundelse er det ikke tydeligt nok, hvilke ændringer, der er sket, som fører til, at ydelsen skal sættes ned fra X antal timer til Y antal timer, således forælderen alene har ret til tabt arbejdsfortjeneste i morgentimerne. Det forhold, at barnet er i trivsel og har et stabilt fremmøde, er ikke i sig selv tilstrækkeligt, da oplysningerne ikke konkret forklarer, hvorfor barnet ikke længere har et pasningsbehov i hjemmet i eftermiddagstimerne. Begrundelsesmanglen hænger dermed tæt sammen med, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, da sagen mangler konkrete oplysninger, der kan afklare, hvorfor der ikke længere er et pasningsbehov i eftermiddagstimerne.

Der gælder et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Det følger af en udtalelse fra Folketingets Ombudsmand, FOU 2011-16-1, at begrundelsen i tilfælde, hvor der sker frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse, både skal indeholde årsagen til, at borgeren ikke opfylder betingelserne for ydelsen, og en særskilt begrundelse for, hvorfor ydelsen frakendes borgeren. Begrundelsen bør blandt andet indeholde oplysninger om årsagen til, at myndigheden har ændret sin vurdering.

Kommunen forholder sig i forbindelse med nedsættelsen ikke til, om forælderen har ret til en indretningsperiode, og forælderen er ikke oplyst om, at denne ifølge principmeddelelse 231-10 kan have ret til en indretningsperiode. Det fremgår desuden ikke af afgørelsen om nedsættelse af den tabte arbejdsfortjeneste, at forælderen har ret til 12,5% tillæg til ferieformål.

Sag, hvori Egedal Kommune ikke har begrundet deres afgørelse tilstrækkeligt

Sagen handler om dækning af nødvendige merudgifter.

Kommunen giver afslag på dækning af nødvendige merudgifter til et bestemt formål, da kommunen vurderer, at der er tale om en behandlingsudgift.

Kommunens vurdering af, at der er tale om en behandlingsudgift mangler en beskrivelse af de faktiske omstændigheder, der har været bestemmende for vurderingen. Afgørelsen indeholder en gengivelse af visse faktiske omstændigheder, men der er ikke sammenhæng mellem oplysningerne og vurderingen af, at merudgiften er en behandlingsudgift. Det er derfor også uklart, hvilke omstændigheder og hensyn, der er afgørende for kommunens vurdering.

Der er i gennemgangen af de 16 sager flere eksempler på sager, hvor afgørelser er ikke tilstrækkeligt begrundet. I nogle sager skyldes det, at kommunen ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt, og begrundelsen for afgørelsen derfor fremstår mangelfuld. I andre sager fra sagsgennemgangen i 2022 handler begrundelsesmanglen eksempelvis om, at kommunen ikke anvender de faktiske oplysninger aktivt i kommunens vurdering, og at der dermed ikke er tilstrækkelig sammenhæng mellem oplysningerne og vurderingen.

I 2019 var der også flere eksempler på afgørelser, der ikke var tilstrækkeligt begrundet. Dette skyldtes, enten at vi mangler oplysninger om sagens faktiske grundlag eller faglige eksterne vurderinger, eller at de faktiske omstændigheder fremgår af sagens oplysning, uden at indgå i begrundelsen.

Gennemgangen af sager fra Egedal Kommune tyder på, at kommunen har en varierende praksis for at begrunde dens afgørelser. Kommunen skal derfor fortsat være opmærksom på at begrunde dens afgørelser tilstrækkeligt, herunder med henvisning til relevante retsregler.

3.3 Kommunens vurdering

Ankestyrelsen kan være uenig i kommunens vurdering af sagens oplysninger. En forkert vurdering kan for eksempel være, hvis kommunen på baggrund af sagens oplysninger vurderer, at et barns lidelse ikke er langvarig eller indgribende, og vi på baggrund af de samme sagsoplysninger vurderer, at barnets lidelse er langvarig og indgribende.

Blandt de 16 sager ser vi ikke eksempler på sager, hvor Egedal Kommune har foretaget en forkert vurdering på baggrund af sagens oplysninger.

I 4 ud af de 16 sager kan vi ikke vurdere, om Egedal Kommune har foretaget en forkert vurdering. Det skyldes, at sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyst. I sagsgennemgangen fra 2019 var et enkelt eksempel på en sag, hvor Egedal Kommune havde foretaget en forkert vurdering.

3.4 Manglende sagsoplysning – Officialprincippet

Kommunen har ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at de kan træffe en korrekt afgørelse. Det betyder, at de oplysninger, kommunen lægger til grund for

afgørelsen, skal være relevante og korrekte.⁵ Kommunen skal indhente oplysninger om væsentlige forhold, der har betydning for sagen. Det er kommunens ansvar at sikre en afklaring, inden kommunen afgør sagen, hvis

- der er tvivl om sagens oplysninger
- forælderen/forældrene kommer med væsentlige oplysninger, der for eksempel anfægter oplysningsgrundlaget
- der i øvrigt er et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Det er desuden kommunens ansvar at inddrage den nødvendige fagkundskab, hvis der er et behov for det.

Blandt de 16 sager ser vi flere eksempler på sager, hvor afgørelsen ikke er tilstrækkeligt oplyst. Egedal Kommune har i fire sager ikke foretaget tilstrækkelig sagsoplysning. I de fire sager mangler kommunen henholdsvis at indhente følgende oplysninger:

- Fagrelevante oplysninger om, hvilke tiltag der inden for en kortere periode kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse.
- Lægelige oplysninger om, hvad der vil ske ved ophør af den medicinske behandling, som barnet modtager.
- Fagrelevante oplysninger om barnets behov for kortere dage.

Nedenfor er sagernes omstændigheder nærmere beskrevet. Gennemgangen indeholder en beskrivelse af sagens faktiske omstændigheder og manglerne ved kommunens afgørelse.

Sag, hvor kommunen mangler at indhente oplysninger om, hvad der vil ske ved ophør af den medicinske behandling

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen træffer afgørelse om, at forælderen ikke er omfattet af den personkreds, der kan have ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det fremgår af sagens oplysninger, at barnet er i medicinsk behandling. Kommunen har ikke indhentet lægelige oplysninger om, hvad der vil ske ved ophør af den medicinske behandling, herunder om barnet vil være akut livstruet eller i umiddelbar risiko for væsentlig og varig funktionsnedsættelse. Det fremgår heller ikke, at kommunen har foretaget en

⁵ Det er det retsgrundlag, som afgørelsen træffes efter, der er afgørende for, hvilke typer af oplysninger der skal lægges til grund for afgørelsen. Er der spørgsmål i sagen, der forudsætter særlig fagkundskab, følger det af officialprincippet, at kommunen har ansvaret for, at den nødvendige fagkundskab inddrages i den konkrete sag. Herudover kan det være nødvendigt at indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til barnets nedsatte funktionsevne, der kan udtale sig om forhold, som er af betydning for vurderingen af, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt. Det beror på en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger der er nødvendige for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

vurdering af, om barnet skal vurderes med eller uden den medicinske behandling, som barnet modtager.

Sag, hvor kommunen mangler at indhente oplysninger om, hvilke tiltag der inden for en kortere periode kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen træffer afgørelse om, at forælderen ikke er omfattet af den personkreds, der kan have ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen begrundes afgørelsen med, at barnets lidelse ikke er langvarig, da de rette tiltag inden for en overskuelig fremtid vil kunne afhjælpe følgerne af barnets nedsatte funktionsevne.

Kommunen har indhentet lægelige oplysninger, der beskriver, at barnets lidelse eventuelt kan afhjælpes med tiltag. Kommunen har dog ikke i tilstrækkelig grad indhentet oplysninger om hvilke konkrete tiltag, der på kortere tid vil kunne afhjælpe følgerne af barnets lidelse. Kommunen skal oplyse sagen i tilstrækkelig grad til, at der kan træffes afgørelse i sagen. Kommunen mangler derfor, at indhente oplysninger om hvilke konkrete tiltag, der kan afhjælpe følgerne af barnets lidelse inden for kortere tid.

Ovenstående sagseksempler tyder på, at Egedal Kommune fortsat kan forbedre sin praksis for sagsoplysning. Blandt de gennemgåede sager i 2019 var der også flere eksempler på manglende sagsoplysning. I 2019 skyldtes det blandt andet manglende oplysninger om:

- hvordan barnet fungerer både med og uden medicin
- barnets funktionsniveau
- hvorvidt barnet kan være alene hjemme, hvordan behovet for pasning af barnet kan tilgodeses
- oplysninger om behovet for tabt arbejdsfortjeneste efter barnet starter i skole
- anden bevilliget hjælp
- hvorvidt en merudgift er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse.

To af de samme problematikker går igen sagsgennemgangen fra 2022. Gennemgangen af sager i 2022 viser også, at alle fire sager ikke opfylder begrundelseskravet samtidig med, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst. Den mangelfulde begrundelse hænger tæt sammen med den utilstrækkelige oplysning af sagen.

3.5 Partshøringsmangel

Kommunen skal partshøre over oplysninger, hvis oplysningerne:

- vedrører faktiske forhold
- er af væsentlig betydning for sagens udfald
- oplysningerne er til ugunst for parten
- det må antages, at parten ikke er bekendt med, at oplysningerne indgår i sagen.

Blandt de 16 sager ser vi tre eksempler på manglende partshøring af oplysninger med væsentlig betydning for sagens udfald, som forældrene ikke kan antages at være bekendt med. I alle tre tilfælde er der tale om, at Egedal Kommune indhenter oplysninger fra skole, lægelige oplysninger og oplysninger fra fagpersoner, som forældrene ikke partshøres over. I én af sagerne partshører kommunen ikke forældrene i oplysninger fra en børnesamtale, som lægger grund for afgørelsen.

Nedenfor beskriver vi et eksempel på en sag, hvori Egedal Kommune ikke har partshørt forældrene

Sag, hvori Egedal Kommune mangler at høre forælderen

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Egedal Kommune har i forbindelse med behandlingen af forældrenes ansøgning indhentet oplysninger fra barnets skole og fra PPR. Det fremgår ikke af sagens oplysninger, at Egedal Kommune har partshørt forældrene over oplysningerne. Forældrene er derfor ikke bekendt med indholdet af disse oplysninger, og at Egedal Kommune er i besiddelse af oplysninger, som er væsentlige for afgørelsens resultat.

I sagsgennemgangen fra 2019 var der også eksempler på partshøringsmangler, hvor kommunen havde indhentet oplysninger hos fagrelevante personer, herunder eksempelvis skole- eller lægeudtalelser, som forældrene ikke var blevet partshørt over.

Gennemgangen af sager i 2022 tyder på, at Egedal Kommune fortsat skal være mere opmærksomme på, om de indhentede oplysninger har væsentlig betydning for afgørelsens resultat, om oplysningerne er til ugunst for forælderen/forældrene.

3.6 Skøn under regel

Kommunen må ikke i sin afgørelse sætte skøn under regel. Skøn under regel betyder, at kommunen ikke har foretaget en konkret og individuel vurdering i forhold til den ansøgte hjælp. Det kan for eksempel være ved, at kommunen udelukkende henviser til kommunens kvalitetsstandarder.

Blandt de 16 sager ser vi et eksempel på en sag, hvor Egedal Kommune i dens afgørelse har sat skøn under regel. Nedenfor er sagen nærmere beskrevet.

Sag, hvori Egedal Kommune sætter skøn under regel

Kommunen har truffet afgørelse om afslag på aflastning, da kommunen ikke finder, at forælderen er omfattet af personkredsen, fordi der er tale om en handicapkompenserende ydelse. Kommunen begrundet afslaget med, at barnet ikke har en diagnose.

Kommunen har sat skøn under regel, fordi den afgørende vurdering for kommunens afgørelse er, at barnet ikke har en diagnose. Det er ikke en betingelse for at være omfattet af den personkreds, der kan have ret til aflastning, at barnet har en diagnose.

Sagsgennemgangen fra 2019 viste også et eksempel på en sag, hvor Egedal Kommune i dens afgørelse havde sat skøn under regel. Ovenstående sagseksempel tyder på, at kommunen fortsat skal være opmærksom på ikke at sætte skøn under regel.

4 Andre relevante sagsbehandlingsregler – handicapkompenserende regler

Ud over de regler, der kan føre til, at en afgørelse lider af en retlig mangel, indgår der i sagsgennemgangen også regler, der ikke har betydning for afgørelsens rigtighed, men som er af betydning for kvaliteten af sagsbehandlingen. I vores vurdering af, om andre sagsbehandlingsregler er overholdt, er der fokus på:

- Klagevejledning
- Kvalitetsstandard
- Sagsbehandlingsfrister
- Forældreinddragelse
- Helhedsvurdering
- Opfølgning

4.1 Klagevejledning

Kommunen skal give forælderen/forældrene en skriftlig afgørelse, hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold, og hvis forælderen/forældrene kan klage over afgørelsen til anden forvaltningsmyndighed. I sådanne tilfælde skal kommunen desuden give forælderen/forældrene en skriftlig klagevejledning. Læs mere om klagevejledning i kapitel 7.

Kommunen giver i alle 16 sager en klagevejledning, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 25 og retssikkerhedslovens § 67.

Kommunen har også givet klagevejledning i de sager, hvor der er givet fuldt ud medhold, selvom dette ikke er et krav. Sammenlignet med gennemgangen af 20 sager i 2019, var det ikke relevant med klagevejledning i en af sagerne. I de øvrige sager opfyldte Egedal Kommunes klagevejledning også dengang kravene i forvaltningslovens § 25, men ikke retssikkerhedslovens § 67. Det skyldtes, at kommunen i 2019 gav en klagefrist med specifik dato og specifikt klokkeslæt for, hvornår klagen skal være senest skal være kommunen i hænde. Sagsgennemgangen i 2022 tyder på, at Egedal kommune fortsat er opmærksom på at give en klagevejledning sammen med afgørelsen.

4.2 Kvalitetsstandard/serviceniveau

I de 16 gennemgåede sager henviser kommunen i enkelte sager til en kvalitetsstandard i afgørelserne. Kommunen foretager dog en konkret og individuel vurdering i de sager, hvor kommunen gengiver/inddrager en kvalitetsstandard i afgørelsen. Resultaterne tyder på, at Egedal Kommune ikke har en fast praksis for at anvende kvalitetsstandarder i alle sager. Sagsgennemgangen fra 2019 viste, at Egedal Kommune i tre af sagerne havde truffet afgørelse i henhold til kommunens kvalitetsstandard. I 17 af de 20 sager henviste kommunen ikke til en kvalitetsstandard i afgørelserne.

Hvis en kommune offentliggør kvalitetsstandarder på de målte områder på dens hjemmeside, skal kvalitetsstandarderne være udformet på en sådan måde, at de ikke begrænser forælderen/forældrene ret til hjælp efter gældende regler og praksis. Kvalitetsstandarderne skal også formuleres sådan, at forælderen/forældrene ikke er i tvivl om, at disse kan fraviges efter en konkret og individuel vurdering.

Kvalitetsstandarden er omfattet af begrundelseskravet om, at der skal henvises til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter⁶. Kommunen skal derfor oplyse forælderen/forældrene, hvis afgørelsen er truffet i henhold til en kvalitetsstandard eller begrunde, hvorfor kvalitetsstandarden fraviges. Dette gælder dog ikke, hvis forælderen/forældrene har fået fuldt ud medhold.

I det følgende beskriver vi et eksempel på en sag, hvor Egedal Kommune inddrager en kvalitetsstandard i sin afgørelse.

Sag, hvor der er anvendt kvalitetsstandard

Sagen handler om aflastning.

Kommunen træffer afgørelse om afslag på aflastning, da det ikke er en følge af barnets funktionsnedsættelse, at forældrene har et behov for pasning af barnet uden for hjemmet.

Kommunen beskriver sagens faktiske oplysninger i afgørelsen og inddrager sine kvalitetsstandarder i beskrivelsen af barnets funktionsnedsættelse. Kommunen foretager herefter en konkret og individuel vurdering af barnets funktionsnedsættelse. Kommunen vurderer, at der er tale om et almindeligt pasningsbehov.

4.3 Frist for sagens behandling

Det fremgår af reglerne i retssikkerhedsloven, at kommunen skal fastsætte frister for sagsbehandlingen på de enkelte sagsområder. Fristerne for afgørelser efter lov om social service skal offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside.

⁶ Forvaltningsloven § 24.

Fristerne gælder også ved kommunens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Læs mere om tidsfrister i kapitel 7.

Egedal Kommune har offentliggjort sagsbehandlingsfrister tydeligt på deres hjemmeside, men sagsgennemgangene fra både 2019 og 2022 viser begge, at kommunen ikke overholder disse i over halvdelen af de gennemgåede sager. Sagsgennemgangen i 2022 viser, at sagsbehandlingstiden i 10 sager er overskredet med 1-71 uger. Den gennemsnitlige overskridelse af sagsbehandlingsfristen er 18,1 uger. I fire af de 10 sager handler kommunens afgørelse om merudgifter, i fire ud af de 10 sager vedrører afgørelsen tabt arbejdsfortjeneste og i de resterende to sager er afgørelsen om aflastning/afløsning.

Kommunen har i tre af disse tilfælde skriftligt orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Kommune har i en enkelt sag over for forælderen/forældrene begrundet, hvorfor fristen er overskredet. Resultaterne kan indikere, at Egedal Kommune har en varierende praksis for orientering af borgeren, når fristen for sagsbehandlingstiden overskrides. I en ud af de 16 sager har det ikke været muligt at se, hvornår kommunen påbegynder opfølgningen. Vi kan derfor ikke vurdere, hvorvidt sagsbehandlingsfristen i den sag er opfyldt.

Gennemgangen af de 20 sager i 2019 viste, at Egedal Kommune ikke overholdte sagsbehandlingsfristerne i 11 af de gennemgåede sager. I disse sager var sagsbehandlingsfristen overskredet med 2-20 uger. Den gennemsnitlige overskridelse af sagsbehandlingsfristen var 8,5 uger. Afgørelserne vedrørte både merudgifter, tabt arbejdsfortjeneste og aflastning/afløsning. I to af de 11 sager, hvor sagsbehandlingsfristen var overskredet, havde Egedal Kommune skriftligt orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Kommunen havde i disse to tilfælde ikke begrundet over for forælderen/forældrene, hvorfor fristen var overskredet.

4.4 Inddragelse af forældrene

Kommunen skal inddrage forældrene i sagen. Vi bemærker, at resultaterne ved gennemgangen alene er baseret på, om det fremgår af sagens akter, at Egedal Kommune har inddraget og forholdt sig til forælderen/forældrenes oplysninger og forhold, inden kommunen har truffet afgørelse i sagen. Vi forholder os derimod ikke til, hvordan mødet mellem sagsbehandleren i Egedal Kommune og forælderen/forældrene folder sig ud i praksis, herunder om forældrene/forælderen oplever at føle sig inddraget i sagsbehandlingen. Resultaterne er desuden kun baseret på en vurdering af forældreinddragelse i forhold til de handicapkompenserende ydelser. Læs mere om forældreinddragelse i kapitel 7.

I gennemgangen af de 16 sager ser vi ingen eksempler på sager, hvor Egedal Kommune ikke har inddraget forældrene/forælderen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen.⁷ Vi vil i det følgende gennemgå nogle af de sager, hvor Egedal Kommune har inddraget forælderen/forældrene i tilstrækkelig grad. Her vil vi komme ind på, hvorfor vi vurderer dette.

Inddragelse af forælderen/forældrene

I en sag har Ankestyrelsen vurderet, at forældrene har været inddraget, fordi der løbende har været både telefonisk og skriftlig kontakt med forældrene, der har været afholdt møder, og forældrene er partshørt i de oplysninger kommunen har indhentet. Kommunen har derfor inddraget forældrene i tilstrækkelig grad.

I en anden sag har Ankestyrelsen vurderet, at forældrene har været inddraget, fordi kommunen både har orienteret om den fremadrettede proces umiddelbart efter ansøgningen er modtaget og indkaldt til møder i forbindelse med belysning af behovet for hjælp. Kommunen har derfor inddraget forældrene i tilstrækkelig grad.

Gennemgangen af de 16 sager i 2022 tyder på, at Egedal Kommune har en fast praksis for at inddrage forældrene i sagsbehandlingen⁸, uanset om der er tale om behandling af en ny ansøgning eller opfølgning på tidligere bevilget hjælp. I 2019 så vi derimod enkelte eksempler på sager, hvor Egedal Kommune ikke havde inddraget forældrene/forælderen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen. Sagsgennemgangen i 2019 tydede på, at Egedal Kommune havde varierende praksis for at inddrage forældrene i sagsbehandlingen i forbindelse med opfølgninger på tidligere bevillinger. Gennemgangen af sager i 2022 tyder derimod på, at Egedal Kommune har en fast praksis for forældreinddragelse i sager om fuldt eller delvist afslag.

4.5 Helhedsvurdering

Kommunen har i forbindelse med sagsbehandlingen pligt til at sikre en helhedsorienteret hjælp, hvor familiens samlede situation bliver vurderet i forhold til hele den sociale lovgivning. Det kan eksempelvis være, at kommunen ved behandlingen af en ansøgning om tabt arbejdsfortjeneste bliver opmærksom på, at familien er hårdt presset i hverdagen, fordi barnet fylder meget, og der er andre søskende at tage hensyn til. Kommunen skal som følge af pligten til at tilrettelægge en helhedsorienteret hjælp i et sådant tilfælde tage stilling til, om familien har behov for aflastning/afløsning. Det følger videre af pligten til at sikre en helhedsorienteret hjælp, at kommunen også skal være opmærksom på, om forælderen/forældrene kan søge om

⁷ Inddragelsen af forældrene er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

⁸ Inddragelsen af forældrene er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning, fx hjælp efter sundhedsloven. Læs mere om helhedsvurdering i kapitel 7.

I sagsgennemgangen har vi derfor også vurderet, om Egedal Kommune har behandlet ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle de relevante muligheder, der findes for at give hjælp efter hele den sociale lovgivning,⁹ og om kommunen under hele sagsforløbet har haft et tilstrækkeligt fokus på en helhedsorienteret indsats i forhold til familiens samlede situation.

Blandt de 16 sager ser vi flere eksempler på sager, hvor Egedal Kommune har foretaget en helhedsvurdering af familiens samlede behov for hjælp og støtte. I tre sager fremgår det dog, at kommunen ikke har foretaget en helhedsvurdering, hvilket skyldes, at kommunen har ikke forholdt sig til, om den ansøgte hjælp kan bevilges efter andre bestemmelser i lovgivningen, eller om familien har et udækket behov for hjælp.

Nedenfor er to eksempler på manglende helhedsvurdering nærmere beskrevet. Vi beskriver også et eksempel på en sag, hvor kommunen har foretaget en helhedsvurdering.

Sager, hvori Egedal Kommune har ikke har foretaget en helhedsvurdering

Eksempel 1

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Egedal Kommune har ikke foretaget en helhedsvurdering af familiens samlede hjælpebehov, fordi kommunen ikke har taget stilling til en ansøgning om yderligere hjælp. Det fremgår ikke af sagens oplysninger, om kommunen har iværksat sagsbehandling af den ansøgte hjælp.

Eksempel 2

Sagen handler om aflastning.

Egedal Kommune har ikke foretaget en helhedsvurdering af familiens samlede hjælpebehov, fordi kommunen ikke behandler ansøgningen efter alle muligheder i den sociale lovgivning, herunder servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5.

Sag, hvor Egedal kommune har foretaget en helhedsvurdering

Sagen handler om merudgifter.

Egedal Kommune har foretaget en helhedsvurdering af familiens samlede hjælpebehov, herunder undersøgt om den tidligere bevilgede hjælp skal bevilges efter andre

⁹ Begrebet "den sociale lovgivning" henviser til lovgivning på hele det sociale område; der kan eksempelvis være tale om foranstaltninger efter serviceloven, aktivloven, beskæftigelsesindsatsloven, sygedagpengeloven, pensionsloven m.v.

bestemmelser. Da Egedal Kommune har afklaret, at hjælpen kan dækkes efter andre bestemmelser, træffer kommunen afgørelse om afslag på merudgiften.

I 2019 var der blandt de gennemgåede sager eksempler på manglende helhedsvurdering af familiens samlede behov for hjælp og støtte. I 2022 er der også enkelte sager, hvor det er uvist, om der i familien er et udækket behov for hjælp.

De to første sagseksempler ovenfor tyder på, at Egedal Kommune fortsat bør have fokus på at arbejde med praksis i forhold til at sikre, at der foretages en helhedsvurdering.

4.6 Opfølgning

Kommunen skal løbende følge op på de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Læs mere om opfølgning i kapitel 7.

I 12 af de 16 sager er det ikke relevant med opfølgning.¹⁰ Dette skyldes, at kommunen træffer afgørelse om ophør af ydelsen, hvorfor opfølgning ikke er relevant. I de resterende fire sager ser vi ingen eksempler på sager, hvor der er oplysninger om opfølgning.

Vi vil i det følgende gennemgå nogle af de sager, hvor der enten ikke er oplysninger om opfølgning, eller hvor det ikke er relevant med en opfølgning.

Manglende opfølgning

I en sag oplyser kommunen ikke forælderen om opfølgning. Forælderen er bevilget en løbende ydelse og kommunen har derfor pligt til at følge op i sådanne sager og sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, og at betingelserne for hjælpen fortsat er opfyldt.

Ikke relevant med opfølgning

I en sag giver kommunen afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det er derfor ikke relevant at oplyse om opfølgning, da der ikke er bevilget hjælp at følge op på.

Blandt de 20 sager i 2019 var der eksempler på oplysninger om opfølgning i tre sager, men også fem eksempler på, at det ikke fremgik. I 12 af de 20 af sagerne var det ikke relevant med opfølgning.¹¹

¹⁰ Opfølgning er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

¹¹ Opfølgning er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

Sagsgennemgangen tyder på, at Egedal Kommune skal fortsat være opmærksom på oplysning om opfølgning af bevillinger om hjælp efter serviceloven.

5 Afgørelsernes overensstemmelse med regler og praksis – det specialiserede børne- og ungeområde

Blandt de 16 sager er der to sager, hvori der indgår forhold, der vedrører servicelovens kapitel 11, se tabel 2. I begge sager har kommunen truffet afgørelse efter servicelovens § 52, stk. 3.

Tabel 2 Sager med forhold, der vedrører servicelovens kapitel 3 og 11

	Antal sager
Der er truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3	2
Der er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, men ikke iværksat en foranstaltning	0
Der er givet tilbud efter § 11, stk. 3	0
Der er modtaget flere underretninger, men der ses ikke at være handlet i sagen	0
I alt	2

I sagsgennemgangen i 2019 var der syv sager, hvor der indgik forhold vedrørende servicelovens kapitel 3 og 11. I fem sager var der truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3, i to sager var der givet tilbud efter § 11, stk. 3. I yderligere en sag, var der øvrig bekymring, uden at det fremgik, at der var handlet i sagen.

5.1 Vurdering af foranstaltningssager efter § 52

En afgørelse efter servicelovens § 52, stk. 3, forudsætter blandt andet, at der forud for afgørelsen er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, en handleplan, jf. servicelovens § 140 og afholdt en børnesamtale, jf. servicelovens § 48.

Ankestyrelsen har i de to sager, hvor der er truffet afgørelse efter § 52, stk. 3, undersøgt, om de centrale krav til sagsbehandlingen, forud for, at kommunen afgør sagen, er overholdt. Vi har her undersøgt:

- Om kommunen forud for afgørelsen har udarbejdet en aktuel børnefaglig undersøgelse, eller om kommunen har foretaget en opdatering af en tidligere udarbejdet undersøgelse.
- Om fire-måneders fristen for udarbejdelse af undersøgelsen er overholdt.
- Om der er talt med barnet eller den unge i forbindelse med undersøgelsen.

- Om undersøgelsen indeholder en begrundet stillingtagen til, om barnet eller den unge har behov for støtte.
- Om der forud for afgørelsen er udarbejdet en handleplan.
- Om der er afholdt en børnesamtale, som opfylder kravene i § 48.

5.1.1 Den børnefaglige undersøgelse

Før kommunen kan træffe en afgørelse om en foranstaltning efter § 52, stk. 3, skal der være udarbejdet en aktuel børnefaglig undersøgelse. Der er en række krav til den børnefaglige undersøgelse. Læs mere herom i kapitel 7.

Er der udarbejdet en aktuel børnefaglig undersøgelse i sagen?

I de to sager, hvor der er truffet afgørelse efter § 52, stk. 3, er der i begge sager udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, der handler om den aktuelle afgørelse.

Gennemgangen af sager fra Egedal Kommune i 2019 viste, at der i de fem sager, hvor der var truffet afgørelse efter § 52, stk. 3, i to af dem var udarbejdet en aktuel børnefaglig undersøgelse i måleperioden i henhold til § 50. I to andre af de fem sager var der udarbejdet en børnefaglig undersøgelse inden måleperioden. I den ene af disse to sager vurderede Ankestyrelsen, at den udarbejdede børnefaglige undersøgelse fortsat var aktuel, men den blev ikke gennemgået, da den lå uden for måleperioden. I den anden sag vurderede Ankestyrelsen, at der burde være udarbejdet en opdateret børnefaglig undersøgelse inden der kunne træffes afgørelse efter § 52. Endelig manglede der i den femte sag en børnefaglig undersøgelse.

Udarbejdet inden fire-måneders-fristen og inden afgørelsen

I begge sager, hvor der er truffet afgørelse efter § 52, stk. 3, er der udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, der handler om den aktuelle afgørelse. For den ene af disse sager er undersøgelsen udarbejdet inden for fire-måneders fristen. I den anden sag er undersøgelsen ikke udarbejdet inden for fire-måneders fristen, hvilket vi vurderer, at den burde have været. Manglende overholdelse af 4-måneders-fristen kan have den konsekvens, at barnet og familien ikke rettidigt får den relevante støtte og hjælp, der er behov for.

Eksempel på en sag, hvor 4-måneders-fristen ikke er overholdt

I sagen, der omhandler familiebehandling efter § 52, stk. 3, nr. 3, modtager kommunen i juli 2020 en erklæring fra psykiatrien, som Ankestyrelsen vurderer som udslagsgivende begivenhed. Kommunen har selv fastsat udslagsgivende begivenhed til to måneder senere, hvor der afholdes netværksmøde. Den børnefaglige undersøgelse afsluttes i januar 2021, og 4 måneders fristen er således overskredet med ca. 2 måneder.

Ankestyrelsen har videre undersøgt, om den børnefaglige undersøgelse er færdig, inden kommunen har afgjort sagen. I den ene af de to sager er den børnefaglige undersøgelse afsluttet, inden der er truffet afgørelse om foranstaltning efter § 52. I den

anden sag er der tale om en sideløbende foranstaltning, hvorfor der ikke er krav om, at den børnefaglige undersøgelse er afsluttet, inden der træffes afgørelse.

Sagsgennemgangen fra 2019 viste, at i den ene af de to sager var den børnefaglige undersøgelse afsluttet inden, der blev truffet afgørelse om foranstaltning efter § 52. I den anden af de to sager var der tale om en sideløbende foranstaltning, hvorfor der ikke er krav om, at den børnefaglige undersøgelse er afsluttet inden der træffes afgørelse. Sagsgennemgangen fra 2019 viste også, at i de to sager, hvor der var udarbejdet en børnefaglig undersøgelse inden for måleperioden, var tidsfristen for udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse ikke overholdt. Manglende overholdelse af fire-måneders-fristen kan have den konsekvens, at barnet og familien ikke rettidigt får den relevante støtte og hjælp, der er behov for.

Samtale med barnet eller den unge i forbindelse med børnefaglig undersøgelse

Ankestyrelsen har undersøgt, om der i relation til den børnefaglige undersøgelse er afholdt en samtale med barnet eller den unge efter § 50, stk. 3. I begge de sager, hvor der foreligger en aktuel børnefaglig undersøgelse udarbejdet i måleperioden, er der afholdt en samtale med barnet i relation til undersøgelsen.

Sagsgennemgangen i 2019 viste også, at i begge de sager, hvor der foreligger en aktuel børnefaglig undersøgelse udarbejdet i måleperioden, er talt med barnet i relation til undersøgelsen.

5.1.2 Begrundet stillingtagen

Ankestyrelsen har endvidere undersøgt, om der i den børnefaglige undersøgelse er udarbejdet en begrundet stillingtagen til, om der skal iværksættes støtte og i bekræftende fald af hvilken art.

I begge de sager, hvor kommunen har udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, har kommunen på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en begrundet stillingtagen.

Sagsgennemgangen fra 2019 viste, at der i begge de sager, hvor der forelå en aktuel børnefaglig undersøgelse, havde kommunen på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en begrundet stillingtagen.

5.1.3 Handleplan

I den ene sag, hvor der er bevilget en foranstaltning, er der udarbejdet en aktuel handleplan, som handler om den foranstaltning, der er truffet afgørelse om. I den anden sag burde der have været udarbejdet en aktuel handleplan. Der er omtalt en handleplan i sagen, men denne er ikke medsendt sagens akter. En manglende handleplan har den betydning, at der ikke er noget styringsredskab i sagen, og at det derfor bliver sværere at vurdere, om der er progression i sagen og dermed om foranstaltningen skal fortsætte, justeres eller afsluttes.

I den sag, hvor der er udarbejdet en aktuell handleplan, er denne udarbejdet inden afgørelsen.

5.1.4 Børnesamtale

Ankestyrelsen har endvidere vurderet, at servicelovens bestemmelse i § 48 om afholdelse af en børnesamtale ikke er overholdt i de to sager. I den ene sag er der talt med barnet, men først efter at afgørelsen er truffet. I den anden sag er der ikke talt med barnet i tilknytning til afgørelsen.

Eksempler på sager, hvor der ikke er talt med barnet om foranstaltningen inden afgørelsen

Den ene sag drejer sig om familiebehandling og afgørelsen træffes sideløbende med udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse. Det fremgår af et journalnotat dateret samme dag som afgørelsen om familiebehandling, at der er lavet aftale omkring samtale med barnet efter § 50, stk. 3 nogle uger ud i fremtiden, hvor der også vil blive talt med barnet om familiebehandling. Der tales således først med den 10-årige omkring familiebehandling ca. to uger efter afgørelsen. Vi påpeger, at børnesamtalen efter § 48 skal afholdes *inden* afgørelsen om foranstaltningen.

I den anden sag, der også drejer sig om familiebehandling, taler kommunen slet ikke med den 8-årige om foranstaltningen, hvilket de burde.

Sagsgennemgangen fra 2019 viste, at Egedal Kommune har overholdt kravet om en børnesamtale efter servicelovens § 48 i en ud af fem sager. I den ene af de fire sager, hvor § 48 ikke var opfyldt, var der talt med barnet, men ikke om den konkrete foranstaltning. I de tre andre sager fremgik det ikke, at der var talt med barnet, inden der blev truffet en afgørelse.

5.2 Om støtten er relevant og tilstrækkelig

Udover at undersøge udvalgte af de centrale lovkrav til en afgørelse, har vi vurderet, om der på baggrund af de foreliggende oplysninger på tidspunktet for sagsgennemgangens afslutning var iværksat relevant og tilstrækkelig støtte. Vi vurderer, at der i begge sager er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet/den unge på det tidspunkt perioden for sagsanalysen stopper.

6 Metode, sagsindkaldelse og anvendte skalaer

I det følgende præsenteres de kriterier, vi har bedt Egedal Kommune om at indsende sager efter, og centrale metodiske valg med relevans for sagsgennemgangen.

6.1 Kriterier for sagsindkaldelse

Vi har på baggrund af en indledende dialog med Egedal Kommune indkaldt de 20 sager, der indgår i sagsgennemgangen, efter følgende kriterier:

- 8 sager, hvori der er truffet afgørelse om afslag på personkredsen for dækning af merudgifter og/eller tabt arbejdsfortjeneste. Det vil sige afgørelser efter §§ 41 og/eller 42, hvor I vurderer, at barnets helbredsmæssige betingelser ikke er opfyldt.
- sager, hvori der er truffet afgørelse om udmåling, beregning, nedsættelse eller ophør af tabt arbejdsfortjeneste.
- sager, hvori der er truffet afgørelse om udmåling, beregning, nedsættelse eller ophør af merudgifter.
- sager, hvori der er truffet afgørelse om afslag på aflastning eller afløsning.

Til brug for VISO's socialfaglige gennemgang blev Egedal Kommune bedt om, at fem af de 20 sager skulle være sager, der handler om overgangen fra barn til voksen. Det muliggør et fokus på samarbejdet mellem de kommunale forvaltninger i overgangen fra barn til voksen.

Til brug for gennemgang på det specialiserede børneområde, har vi bedt kommunen om at indsende sager, hvor der er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 og som følge deraf eventuelt iværksat foranstaltninger efter servicelovens § 52. Dette muliggør et fokus på samspillet i sagsbehandlingen mellem bestemmelserne om handicapkompenserende ydelser og foranstaltninger i forhold til børn med handicap.

Endelig gælder det kriterium, at den afgørelse, som vi vurderer på i sagsgennemgangen, ikke tidligere må have været anket og afgjort i Ankestyrelsen. Det vil sige, at den afgørelse, som Ankestyrelsen skal forholde sig til, ikke må være påklaget. Sagerne må heller ikke være behandlet af Ankestyrelsen på baggrund af en underretning eller som egen-driftssag. Vi har desuden instrueret kommunen i ikke at selektere i sagerne udover ovennævnte kriterier.

Sagerne skal så vidt muligt have en vis kompleksitet. Det indebærer, at der er oplyst om et støtte- eller pasningsbehov hos barnet af et vist omfang. Støttebehovet kan være som følge af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Egedal Kommune er blevet bedt om at indsende kopi af samtlige sagsakter for kommunens seneste afgørelse i sagen. Vi har som udgangspunkt vurderet sagsbehandlingen to år tilbage fra tidspunktet for kommunes sidste afgørelse i sagen og frem til den 17. november 2021, dog undtaget perioden fra den 17. marts 2020 til den 18. juni 2020 og perioden fra den 24. december 2020 til den 15. april 2021, hvor der har været særlovgivning grundet COVID-19. Det vil sige, at kommunen skal vælge sager, hvor afgørelsen er så tæt på den 17. november 2021, som muligt. Det har ikke været muligt for Egedal kommune at fremskaffe 20 sager, hvor afgørelsen ligger inden for måleperioden. Kommunen har efterfølgende skriftligt bekræftet, at de sager, hvor afgørelsen er truffet uden for måleperioden ikke er påvirket af særlovgivningen.

Vi har bedt kommunen om at indsende hele journalen, herunder sagsakter, der ligger forud for måleperioden. Endelig har vi gjort kommunen bekendt med, at vi i forbindelse med sagsgennemgangen vil lægge til grund, at vi har modtaget alle relevante sagsakter i de 20 sager i måleperioden. Vi forudsætter derfor, at der ikke foreligger yderligere relevante akter i de enkelte sager.

Ankestyrelsen har vurderet, at fire sager ikke opfylder kriterierne i indkaldelsesbrevet. Det skyldes, at én afgørelse er en bevilling, hvorfor vi ikke kan måle herpå. I en anden sag har borger forhåndsklaget, hvilket får virkning som en klage, da kommunen ikke har forholdt sig til forhåndsklagen i overensstemmelse med principmeddelelse 50-18. I to sager er afgørelsen ledsaget af en klagevejledning, men der er ingen frist for, at indgive klagen. Sagerne kan derfor stadig påklages, hvorfor vi ikke kan måle på disse sager.

Det har ikke været muligt for Egedal Kommune samlet set at fremskaffe 20 sager, som opfylder ovenstående kriterier. Vi har ikke erstattet de udgåede sager, men har alene målt på de 16 sager, som opfylder kriterierne. Fordelingen af sager på de forskellige områder fremgår i kapitel 1.

6.2 Vurdering af sagerne

I det interne spørgeskema, der ligger til grund for Ankestyrelsens sagsgennemgang, er der anvendt en sondring mellem svarkategorierne ”ja”, ”nej” og ”ikke relevant”.

Der knytter sig et bemærkningsfelt, som Ankestyrelsen har anvendt til at notere yderligere væsentlige forhold for sagsgennemgangen med relation til det spørgsmål, som det konkrete bemærkningsfelt vedrører.

Med henblik på at sikre en ensartet besvarelse af de 20 analyseskemaer har vi foretaget en løbende sammenligning af de enkelte svar på tværs af de 20 sager.

Et eksempel på, hvordan kategorierne er defineret i forhold til at besvare et spørgsmål fra spørgeskemaet, ses her:

”Er der oplysninger om opfølgning?”

- ”Ja”, dækker over de situationer, hvor der i sagen er oplysninger om opfølgning.
- ”Nej”, dækker over de situationer, hvor der ikke er oplysninger om opfølgning.
- ”Ikke relevant”, dækker over de situationer, hvor spørgsmålet ikke har betydning, fordi der for eksempel er tale om et afslag eller ophør af en bevilling.

7 Regel- og praksisoversigt

Dette kapitel indeholder en samlet regel- og praksisoversigt af de relevante lovbestemmelser, som enten er anvendt i sagsgennemgangen eller er henvist til i denne rapport.

7.1 Retlige mangler

Materielle regler drejer sig om afgørelsens indholdsmæssige rigtighed. Formelle regler er blandt andet forvaltningslovens krav til myndighedernes sagsbehandling. Hvis de formelle regler ikke er overholdt, kan det føre til, at en afgørelse er ugyldig, også selvom den materielle afgørelse i sagen er rigtig.

En afgørelse lider af en retlig mangel, hvis en eller flere af de formelle sagsbehandlingsregler (garantiforskrifter), der har til formål at sikre, at afgørelsen får et materielt korrekt indhold, ikke er overholdt (formalitetsmangel).

En afgørelse lider også af en retlig mangel, hvis en eller flere af de materielle regler ikke er overholdt (indholdsmangel). Det er således et krav, at afgørelsen skal være indholdsmæssigt korrekt.

Oplysning af sagen

Det er som udgangspunkt kommunens ansvar at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, før der træffes afgørelse, jf. retssikkerhedslovens § 10. Det er det retsgrundlag, som afgørelsen søges truffet efter, der bestemmer, hvilke typer af oplysninger, der skal lægges til grund for afgørelsen.

Er der spørgsmål i sagen, der forudsætter særlig fagkundskab, følger det af officialprincippet, at kommunen har ansvaret for, at den nødvendige sagkundskab inddrages i den konkrete sag. Herudover kan det være nødvendigt, at indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til borgerens nedsatte funktionsevne, der kan udtale sig om forhold, som er af betydning for vurderingen af, om borgeren henholdsvis opfylder eller ikke opfylder betingelserne i den pågældende bestemmelse.

Det beror på en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger, der er nødvendige for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunen kan bede borgerne om, at bidrage til sagens oplysning, enten i form af et samtykke til indhentelse af oplysninger, i det omfang et samtykke er påkrævet, eller ved, at borgeren medvirker til, at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at kunne afgøre, hvilken hjælp den pågældende er berettiget til. Hvis borgeren ikke ønsker at medvirke til sagens oplysninger eller samtykke til indhentelse af oplysninger, skal kommunen behandle sagen på det foreliggende grundlag. Kommunen skal forinden den træffer afgørelse på det foreliggende grundlag, skriftligt give borgerne besked om konsekvensen af den manglende medvirken.

Partshøring

Efter forvaltningslovens § 19 er der som hovedregel pligt til partshøring, hvis parten ikke kan antage, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger, der vedrører sagens faktiske omstændigheder, som er til ugunst for parten og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det er alene væsentlige oplysninger, der er til ugunst for borgeren, som er omfattet af pligten til at partshøre.

Der kan under sagen være tilvejebragt eller modtaget oplysninger, som borgeren ikke er bekendt med. I dette tilfælde er betingelsen om, "at parten ikke kan antages at vide, at oplysningerne indgår i sagen" opfyldt. Betingelsen om, "at parten ikke kan antages at vide, at oplysningerne indgår i sagen", er også opfyldt i de situationer, hvor parten kender oplysningerne, men ikke ved, at de benyttes i den konkrete sammenhæng.

Kravet om partshøring omfatter kun oplysninger om sagens faktiske omstændigheder. Der skal ikke partshøres over selve lovgrundlaget.

Hjemmelsmangler

- En hjemmelsmangel er i forbindelse med Ankestyrelsens sagsgennemgang udtryk for, at kommunens afgørelse ikke har hjemmel i lovgivningen. Kommunen skal have hjemmel i lovgivningen for at kunne bevilge en bestemt ydelse.

Eksempler på hjemmelsmangler kan være, at kommunen har

- inddraget ulovlige kriterier i afgørelsen
- anvendt en forkert lovbestemmelse (fx bevilget aflastning efter § 41 om merudgifter i stedet for § 44, jf. § 84, stk. 1, om afløsning/aflastning, når denne bevilges af hensyn til den øvrige familie).

Konkret og individuel vurdering af borgerens behov

Det følger af servicelovens § 1, stk. 3, at hjælp efter serviceloven skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Først når sagen er tilstrækkeligt oplyst, kan kommunen foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Begrundelse for den trufne afgørelse

Det følger af forvaltningslovens § 24, stk. 1, at en begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Det følger videre af § 24, stk. 2, at begrundelsen desuden om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Der gælder et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Folketingets Ombudsmand har i FOU 2011-16-1 udtalt, at begrundelsen i tilfælde, hvor der sker frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse, dels skal indeholde årsagen til, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for ydelsen, dels en særskilt begrundelse for, hvorfor ydelsen frakendes borgeren. Begrundelsen bør blandt andet indeholde oplysning om årsagen til, at myndigheden har ændret sin vurdering. Det bør desuden fremgå af begrundelsen, hvis det skyldes fejl eller misforståelser, at borgeren tidligere er blevet anset for berettiget til ydelsen. Det bør også fremgå af afgørelsen, hvis den ændrede vurdering skyldes, at der er sket ændringer i lovgivning, administrativ praksis og/eller kommunens serviceniveau.

7.2 Andre relevante sagsbehandlingsregler

Klageadgang

Det følger af forvaltningslovens § 25, at afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om en eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Efter retssikkerhedslovens § 67 skal klage til Ankestyrelsen ske inden fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. I særlige tilfælde kan der ses bort fra, at fristen ikke er overholdt, når der er en særlig grund til det.

Tidsfrister

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 3, at kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken.

Kommunen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen i en konkret sag ikke overholdes, skal ansøgeren have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.

Fristerne efter § 3 skal for afgørelser efter lov om social service offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne gælder også ved kommunens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 49-16 fastslået, at Ankestyrelsen kan efterprøve, om kommunen har offentliggjort en frist for sagsbehandling, og om borgeren har fået rettidig besked, hvis fristen ikke kan overholdes i den konkrete sag.

Forældreinddragelse

Det følger blandt andet af retssikkerhedslovens § 1, at formålet med retssikkerhedsloven er at sikre borgeren rettigheder og indflydelse, når de sociale myndigheder behandler sager, samt at de sociale myndigheder har pligt til at tilrettelægge en tidlig og helhedsorienteret hjælp.

Forælderen/forældrene skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sagen. Kommunen skal tilrettelægge sagen på en sådan måde, at dette er muligt. Det følger af retssikkerhedslovens § 4.

Herudover skal hjælpen efter serviceloven tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af familiens samlede behov for hjælp og støtte.

Kvalitetsstandarder – § 138 og § 139 i serviceloven

Kommunernes serviceniveau er en kommunalpolitisk beslutning, som blandt andet indebærer, at kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune mindst én gang årligt udarbejder en kvalitetsstandard på visse sociale ydelser. Kvalitetsstandarderne skal være offentligt tilgængelige og kan for eksempel kommunikeres til borgerne gennem kommunens hjemmeside.

Det skal fremgå af den enkelte kommunes kvalitetsstandard, hvilken hjælp borgerne kan forvente fra kommunen, hvis der opstår et behov for hjælp. Derudover skal kvalitetsstandarderne indeholde en beskrivelse af det serviceniveau, som kommunen har fastsat.

Som en del af kvalitetsstandarderne er kommunen forpligtet til at stille kvalitetskrav til leverandørerne af de forskellige ydelser. Hvis kommunen beslutter at ændre

serviceniveauet, og det ændrede serviceniveau medfører ændringer i en borgers ret til ydelser, har den pågældende borger krav på en ny afgørelse baseret på en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp.

Formålet med kvalitetskravene er at sikre, at kommunens borgere får en professionel, værdig og kvalificeret behandling, hvis de får behov for hjælp og støtte. Derudover kan kommunen gennem kvalitetskravene sikre at alle, der modtager hjælp af kommunen, får den hjælp, de har fået tildelt, samt at leverandørerne lever op til de målsætninger, kommunen har sat for fx arbejdsmiljø.

Kommunen har desuden pligt til at føre tilsyn med, at den hjælp borgerne har fået tildelt, leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunen har truffet, og i henhold til kommunens kvalitetsstandarder. Kommunerne skal også fravige disse, hvis borgerens behov for hjælp tilsiger dette.

Helhedsvurdering

Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning, jf. retssikkerhedslovens § 5. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Den sociale lovgivning skal forstås bredt. Det vil sige, at det ikke kun er et spørgsmål om alle muligheder for hjælp efter serviceloven, men også sygedagpengeloven, aktivloven, integrationsloven osv.

Opfølgning

Det fremgår af servicelovens § 148, stk. 2, at kommunen løbende skal følge op i de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunen skal samtidig være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

I forhold til merudgifter følger det af bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom § 6, stk. 1, at hvis der er sket ændringer i de sandsynliggjorte merudgifter, som ligger til grund for kommunens fastsættelse af det udbetalte tilskud, skal tilskuddet ændres i overensstemmelse hermed. Det følger videre af bekendtgørelsens § 6, stk. 2, at uanset stigninger i de sandsynliggjorte merudgifter, kan personen, der modtager merudgiftsydelse dog ikke kræve at få tilskuddet fastsat på ny, før der er forløbet et år regnet fra den seneste fastsættelse.

Efter denne bestemmelse er der et egentligt retskrav på omberegning og opfølgning, hvis der sker stigninger i de sandsynliggjorte merudgifter, når der mindst er forløbet et år fra seneste fastsættelse af merudgiftsydelsen.

7.3 Handicapkompenserende ydelser i serviceloven

Når kommunen træffer afgørelse efter en specifik lovbestemmelse, skal denne lovbestemmelse også fortolkes i overensstemmelse med den generelle formålsbestemmelse i servicelovens § 1.

Det følger af servicelovens § 1, at formålet med loven er, at hjælpen blandt andet skal tilgodese behov, der følger af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger i samarbejde med den enkelte borger. Kommunen skal, dels vurdere borgerens behov for hjælp, dels karakteren og omfanget af et eventuelt støttebehov. Afgørelsen træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Formålet med de handicapkompenserende ydelser på børneområdet er, at familier med børn med handicap så vidt muligt skal kompenseres for følgerne af barnets nedsatte funktionsevne. De skal derfor have mulighed for at leve så almindeligt som muligt, selvom om de har et handicappet barn. Dette kaldes også kompensationsprincippet.

Endelig indgår lovbemærkninger, relevante bekendtgørelser, Ankestyrelsens praksis og vejledninger i fortolkningen af servicelovens bestemmelser.

Vi har i sagsgennemgangen foretaget en vurdering af, om de kriterier, som X Kommune har lagt vægt på i den enkelte afgørelse, er lovlige set i lyset af:

- Den relevante lovbestemmelse
- Bestemmelsens lovbemærkninger
- Ankestyrelsens praksis
- Servicelovens formålsbestemmelser
- Generelle forvaltningsretlige principper

Merudgifter

Kommunen skal efter servicelovens § 41 dække nødvendige merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et barn under 18 år, som har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

I forhold til merudgifter er formålet med bestemmelsen at tilgodese børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser, der har nogle særlige behov, som kan give merudgifter ved forsørgelsen.

Bestemmelsen giver hjemmel til at dække de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig indgribende lidelse.

Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller efter anden lovgivning.

Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn, fx merudgifter til individuel befordring og fritidsaktivitet.

Beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 4.596 kr. pr. år (2015-niveau). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Behovet for merudgifter skal vurderes i forhold til ikke-handicappede børn på samme alder og i samme livssituation. Familien skal selv afholde den del af udgifterne, som svarer til de udgifter, familien normalt ville have afholdt.

Tabt arbejdsfortjeneste

Kommunen kan efter servicelovens § 42 yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der i hjemmet forsørger et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Formålet med bestemmelsen om tabt arbejdsfortjeneste er at tilgodese, at børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser har nogle særlige behov, som også kan medføre tabt arbejdsfortjeneste, når barnet bliver forsørget i hjemmet. Bestemmelsen giver hjemmel til at dække et indtægtstab, der er nødvendigt på grund af barnets handicap som følge af, at barnet skal passes i hjemmet.

Dækningen af tabt arbejdsfortjeneste kan ske både i forbindelse med et løbende fravær fra arbejdet og i forbindelse med fravær på enkeltdage.

Kompensationsprincippet medfører, at forældre til et barn eller en ung med nedsat funktionsevne i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at forælderen/forældrene skal kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med det fravær, der er en følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Der kompenseres ikke for fravær og dermed indtægtstab, som svarer til det fravær, som forældre til børn uden nedsat funktionsevne på samme alder også kan have. Fraværet skal have et betydeligt omfang.

Personkredsen for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste

Forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet. Hjælpen er betinget af, at behovet for hjælp er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Retten til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er også betinget af, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Der kan først bevilges merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, når det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet eller den unge har en indgribende lidelse eller betydelig funktionsnedsættelse, som er længerevarende og dermed ikke er af mere forbigående karakter.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet endnu ikke har en diagnose. Det er ikke diagnosen i sig selv, der er afgørende, men følgerne af lidelsen eller den nedsatte funktionsevne i barnets daglige tilværelse. Hvis det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse, som der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af, er det ikke afgørende, om barnet eller den unge har fået en egentlig diagnose.

Aflastning

Efter servicelovens § 84, stk. 1, skal kommunen tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Servicelovens § 44 fastslår, at bestemmelsen i § 84, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for børn, der har behov herfor.

Formålet med bestemmelsen om aflastning og afløsning er at tilgodese, at forældre eller andre nære pårørende, der passer et barn/ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har mulighed for at eksempelvis at have tid til eventuelle søskende uden, at barnet eller den unge med funktionsnedsættelse er til stede. Aflastning eller afløsning efter § 44, jf. § 84, stk. 1, forudsætter ikke, at forældrene er omfattet af personkredsen i §§ 41 og 42. Det er alene en betingelse, at barnet har en funktionsnedsættelse. Det er uden betydning, om funktionsnedsættelsen er betydelig og varig.

Aflastning for børn skal tilbydes efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1, når behovet for aflastning er opstået alene på grund af barnets funktionsnedsættelse, og når aflastningen sker af hensyn til den øvrige familie.

Er der tale om et behov for aflastning på grund af barnets særlige behov for støtte, skal aflastningen finde sted efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5.

Serviceovens § 41, om nødvendige merudgifter, er subsidiær i forhold til serviceovens regler om aflastning i § 44, jf. § 84, stk. 1, og § 52, stk. 3, nr. 5. Det vil sige, at der alene kan ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter til aflastning i eget hjem, hvis en af de øvrige aflastningsordninger ikke i tilstrækkeligt omfang kan løse behovet.

Dette har Ankestyrelsen fastslået i principmeddelelse 85-13.

Ankestyrelsens beføjelser uden klage i sager om særlig støtte til børn og unge

Det følger af serviceovens § 65, at Ankestyrelsen af egen drift kan tage sager om særlig støtte til børn og unge op når:

- Det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt
- Kommunalbestyrelsen ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste.

I disse situationer kan Ankestyrelsen pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Ankestyrelsen kan også, hvis der er behov for foranstaltninger efter serviceovens §§ 52 eller 52 a og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger. Ankestyrelsen kan også selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a.

8 Principmeddelelser

Principmeddelelse 34-18

Principafgørelsen fastslår, at kommunen skal tilbyde vedligeholdelsestræning til børn og voksne, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Forbedring af det hidtidige funktionsniveau

Kommunen kan ikke give afslag på vedligeholdelsestræning alene med den begrundelse, at træningen ikke har et vedligeholdende formål.

Vedligeholdelsestræning kan også omfatte træning med henblik på at forbedre det hidtidige funktionsniveau.

Alle former for individuelle og målrettede træningsformer

Vedligeholdelsestræning kan fx være ergoterapi, fysioterapi, sansemotorisk træning og svømning. Der er ingen træningsformer, der på forhånd kan udelukkes i forhold til vedligeholdelsestræning.

Vedligeholdelsestræning gives til personer, som har brug for en individuel eller målrettet træningsindsats med henblik på at kunne vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder. Der kan derfor ikke bevilges vedligeholdelsestræning, hvis et barn, eventuelt med hjælp fra forældrene, eller en voksen selv kan udføre de nødvendige træningsøvelser.

Hjælp efter andre bestemmelser i den sociale lovgivning

Hvis det er afklaret, at et barn eller en voksen har et behov for behandling eller træning skal kommunen tage stilling til, om der kan bevilges hjælp efter reglerne om vedligeholdelsestræning eller andre regler i den sociale lovgivning. Kommunen skal forholde sig til alle muligheder for hjælp.

Der kan ikke bevilges hjælp til trænings- eller behandlingsudgifter efter reglerne om dækning af nødvendige merudgifter. Det gælder uanset, om der er tale om bestemmelsen om merudgifter til børn eller voksne.

Hjælp efter anden lovgivning

Kommunen kan ikke give afslag på at yde hjælp efter den sociale lovgivning med henvisning til, at hjælpen kan bevilges efter anden lovgivning, medmindre det er afklaret, at hjælpen faktisk kan gives efter anden lovgivning.

Kommunen skal derfor afklare, om der kan bevilges hjælp efter anden lovgivning og af andre sektorer. Kommunen kan afklare dette i samarbejde med de andre sektorer, for eksempel undervisnings- eller sundhedssektoren. Kommunen skal sikre sig, at der bliver foretaget en tværfaglig vurdering, som sikrer en koordineret indsats i forhold til barnets eller den voksnes behandlings- og træningsbehov.

Det er ikke udelukket at bevilge hjælp efter serviceloven og anden lovgivning samtidig. Det forudsætter dog, at hjælpen ikke kompenserer for det samme behov. Det afgørende er, om hjælpen samlet set tilgodeser behovet for hjælp.

Mulighederne for behandling inden for det offentlige

Der kan ikke bevilges hjælp til behandling eller træning i privat regi til hverken børn eller voksne, hvis der er et offentligt tilbud, som kan tilgodese behandlings- eller træningsbehovet.

I den konkrete sag skulle kommunen behandle sagen igen og afklare, om der kunne bevilges hjælp i form af vedligeholdelsestræning til barnet eller hjælp efter andre bestemmelser i den sociale lovgivning. Kommunen skulle også sørge for at få mulighederne for hjælp efter sundhedsloven og folkeskoleloven afklaret.

Principmeddelelse 10-17

Principmeddelelsen fastslår, at forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet. Hjælpen er betinget af, at behovet for hjælp er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Retten til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er også betinget af, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk og langvarig lidelse. Der kan først bevilges merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, når det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet eller den unge har en indgribende lidelse eller betydelig funktionsnedsættelse, som er længerevarende og dermed ikke er af mere forbigående karakter.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om støttetiltag og medicinsk behandling kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Hvis der er udsigt til, at støttetiltag og behandling inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det dog begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig.

Hvis et barn har lidelser, der er en følge af en betydelig og varig funktionsnedsættelse, skal de lidelser ikke i sig selv være indgribende eller langvarige. Formålet med reglerne om merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er blandt andet at kompensere for følgerne af en betydelig og varig funktionsnedsættelse. Hvis det er godtgjort, at et barn har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, er der derfor ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste som følge af den samlede funktionsnedsættelse, herunder også eventuelle følgelidelser. Det skal dog være dokumenteret, at der er tale om følgelidelser og ikke selvstændige lidelser. Selvstændige lidelser skal i sig selv være langvarige for at berettige til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet endnu ikke har en diagnose. Det er ikke diagnosen i sig selv, der er afgørende, men følgerne af lidelsen eller den nedsatte funktionsevne i barnets daglige tilværelse. Hvis det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse, som der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af, er det ikke afgørende, om barnet eller den unge har fået en egentlig diagnose.

Principmeddelelse 84-19

Principmeddelelsen omhandler personkredsen for merudgifter, og ikke spørgsmålet om udmålingen af merudgifterne.

Kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Der skal være tale om en langvarig lidelse af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Langvarig lidelse

Det er en betingelse for at være omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter, at borgeren har en varigt nedsat funktionsevne.

Det følger af bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse (merudgiftsbekendtgørelsen), at der med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse. Det betyder, at der ikke inden for overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af den nedsatte funktionsevne, og der derfor i lang tid fremover vil være behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Det skal indgå i vurderingen af, om der er tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvorvidt der er behandlingsmuligheder. Behandlingen må dog ikke indeholde væsentlig risiko for borgerens liv og førlighed. Der kan desuden ikke lægges vægt på muligheden for et operativt indgreb, hvis borgeren ikke vil medvirke, da operation kan indebære risiko for liv og førlighed. Behandlingen skal efter al erfaring med rimelig sikkerhed kunne medføre en forbedring af funktionsevnen.

Lidelse af indgribende karakter

Konsekvenserne af lidelsen skal også være af indgribende karakter i den daglige tilværelse.

Ved vurderingen af, om borgerens funktionsnedsættelse er indgribende i hverdagen, skal der foretages en konkret og individuel helhedsvurdering af borgerens nedsatte funktionsevne, og hvilke konsekvenser den nedsatte funktionsevne har for borgerens daglige tilværelse og borgerens hjælpebehov.

I vurderingen kan der blandt andet indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til borgerens aktivitetsniveau, boligforhold, erhvervsforhold, helbredsforhold og personlige forhold, herunder om borgeren er forælder m.v. Det vil sige borgerens evne til at klare den personlige pleje, deltage i almindelig husholdning, klare praktiske opgaver i hjemmet, deltage i socialt samvær, færdes inde og ude, anvende offentlige transportmidler, deltage i fritidsinteresser m.v.

Det er følgerne af funktionsnedsættelsen, der er afgørende, og ikke den lægelige diagnose. Man kan derfor godt have en indgribende funktionsnedsættelse uden at have en diagnose.

Da der er tale om en helhedsvurdering, må der ikke udelukkende lægges vægt på enkelte elementer af borgerens funktionsnedsættelse, fx om borgeren er i stand til at

varetage den personlige pleje. Omvendt skal det også indgå i vurderingen, om borgeren er stort set selvhjulpne med de bevilgede hjælpeforanstaltninger.

Det er ikke tilstrækkeligt til, at der er tale om en indgribende lidelse, at borgeren er lettere begrænset i sin dagligdag, og at almindelige aktiviteter foretages i nedsat tempo og med pauser.

Et eksempel på en situation, hvor borgerens funktionsnedsættelse ikke var så væsentlig, at den havde indgribende karakter i borgerens daglige tilværelse, er en sag, hvor borgeren selv kunne klare personlig hygiejne, måltider og lettere indkøb. Derudover kunne han deltage i fritidsinteresser, havde ingen kommunikationsvanskeligheder og kunne benytte offentlige transportmidler, selvom han var utryk herved. Han kunne de fleste ting og havde kun et lettere nedsat aktivitetsniveau.

Et andet eksempel herpå er en sag, hvor borgeren på trods af sine funktionsbegrænsninger, som følge af benamputation og lårbensprotese, ikke var omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af merudgifter. Borgeren måtte bruge længere tid på de daglige gøremål end andre, men var i stand til at planlægge sine gøremål og tilrettelægge sin hverdag. Hun blev udtrættet ved brug af lårbensprotesen og havde problemer med tungere rengøring, tøjvask, store indkøb, havearbejde og småreparationer på huset. Hun tilberedte selv sin mad og kunne klare lettere rengøring og indkøb. Borgeren kunne trods nedsat tempo klare de fleste opgaver i dagligdagen og var i stand til at færdes og deltage i aktiviteter uden for hjemmet.

Et eksempel, hvor borgeren var omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter, er en sag, hvor borgeren kun i begrænset omfang kunne deltage i den daglige husholdning, ikke kunne benytte offentlige transportmidler og ikke havde overskud til at deltage i almindelige fritidsaktiviteter.

Hjælpeforanstaltninger

Det følger af merudgiftsbekendtgørelsen, at funktionsnedsættelsen – foruden at være af indgribende karakter – også skal medføre, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Hjælpeforanstaltninger kan fx være fleksjob, støtte til køb af bil efter servicelovens regler, flytning som følge af funktionsnedsættelsen, hjælpemidler, personlig pleje og praktisk hjælp, ledsagelse, socialpædagogisk støtte m.v.

Fravalgte hjælpeforanstaltninger skal indgå i vurderingen, ligesom den hjælp, borgeren modtager fra sit familiære netværk, kan være i en så udstrakt grad, at der kan være tale om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Det er altså uden betydning, om hjælpen ydes af det private netværk eller efter den sociale lovgivning.

Der er tale om en samlet vurdering af alle borgerens hjælpeforanstaltninger, og det afgørende er, om hjælpeforanstaltningerne, ud fra en helhedsvurdering, anses for ikke uvæsentlige i borgerens daglige tilværelse.

Bevilling af fleksjob eller tilkendelse af førtidspension kan ikke i sig selv anses for en ikke uvæsentlig hjælpeforanstaltning.

Som eksempel herpå kan nævnes en sag, hvor det blev vurderet, at der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Borgeren havde ortopædisk fodtøj og en specialbygget cykel. Derudover var borgeren bevilget en boligændring og kunne søge om selvvalgt hjemmehjælp. Borgeren havde vedvarende behov for hjælp fra andre.

Særligt i forhold til flere lidelser

Hvis en borger lider af flere lidelser, er det den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen, der skal lægges til grund for vurderingen af, om borgeren er omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse, og udmålingen af eventuelle merudgifter.

Det betyder, at borgeren ikke skal være omfattet af personkredsen for hver enkelt lidelse, for at kunne få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse. Det er tilstrækkeligt, at en af borgerens lidelser er af indgribende karakter. Det er dog en forudsætning, at de enkelte lidelser, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen er varige, for at der kan dækkes nødvendige merudgifter som følge heraf.

Medicinsk behandling

Når kommunen skal vurdere, om en borger, der er i løbende medicinsk behandling, er berettiget til merudgifter, skal vurderingen som hovedregel foretages på grundlag af den funktionsnedsættelse, som kan konstateres hos borgeren, når borgeren tager sin medicin.

Der gælder dog en undtagelse hertil. Hvis ophør med behandlingen enten vil være akut livstruende eller vil medføre en umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsat funktionsevne.

Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage.

Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Borgeren skal, i de ovennævnte situationer, vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes.

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling, der alene sker på borgerens eget initiativ, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Ligeledes kan det ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer.

Minimumsbeløbet

For at få ret til udbetaling af merudgiftsydelsen, skal borgerens sandsynliggjorte, nødvendige merudgifter overstige minimumsbeløbet, som i 2019 er på 6.540 kr. Overstiger borgerens nødvendige merudgifter ikke minimumsbeløbet, har borgeren ikke ret til dækning af de nødvendige merudgifter.

Medfødte misdannelser eller mangler

En borger med medfødte misdannelser eller mangler, men hvor der ikke er synlig eller umiddelbar konstaterbar nedsat funktionsevne, kan få hjælp til dækning af de nødvendige merudgifter til diæt.

Det er alene diæten – og ikke andre merudgifter – der kan dækkes efter denne bestemmelse, og det er en forudsætning, at diæten er foreskrevet, og at forskrifter om diæt og lignende følges.

Det er ikke en betingelse for at få hjælp efter bekendtgørelsens bestemmelse om medfødte misdannelser og mangler, at borgerens lidelse har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse, eller at der må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Borgere med cøliaki, laktoseintolerance eller fødevareallergi, er ikke omfattet af den personkreds, der har ret til at få dækket merudgifter til diæt. Der henvises i den forbindelse til principmeddelelse 67-16, som fortsat er gældende.

Deformiteter eller ganske særlig legemsbygning

Hvis en borger, der på grund af deformiteter eller ganske særlig legemsbygning eller lignende, har behov for særligt dyrt eller særligt udformet tøj, kan dette dækkes som en merudgift. Dette gælder også ved beklædning, der er nødvendig på grund af ekstraordinært slid på tøj og sko, herunder ekstraordinært slid på ortopædiske sko.

Det er ikke en betingelse for at få hjælp efter bekendtgørelsens bestemmelse om deformiteter eller ganske særlig legemsbygning, at borgerens lidelse har konsekvenser

af indgribende karakter i den daglige tilværelse, som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Det er alene de nødvendige merudgifter til beklædning, der kan dækkes efter bestemmelsen, og der skal derfor foretages et fradrag, svarende til den udgift til beklædning, andre på samme alder og i samme livssituation, men uden en funktionsnedsættelse har. De nødvendige merudgifter skal overstige minimumsbeløbet.

Boform

Dækning af nødvendige merudgifter kan ske uanset borgerens boform.

Principmeddelelse 55-11

En 12-årig dreng, som var i medicinsk behandling for ADHD, havde ikke en så væsentlig funktionsnedsættelse, at han var omfattet af personkredsen, der kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen.

Han gik i normalklasse og var med god effekt under behandling for sin opmærksomhedsforstyrrelse og sine koncentrationsvanskeligheder. Han havde primært vanskeligt ved sociale situationer.

Vurderingen af, om han var omfattet af personkredsen, skulle i denne sag ske ud fra situationen med medicin. Dette skyldes, at hans adfærdsmæssige og følelsesmæssige funktionsnedsættelse forud for medicinsk behandling, ikke var så betydelig, at ophør med medicinsk behandling ville medføre umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse. Han var før påbegyndelsen af den medicinske behandling altid meget urolig, havde koncentrationsproblemer og indgik kun med besvær i socialt samspil.

Principmeddelelse 85-13

Principmeddelelsen fastslår, at aflastning for børn skal tilbydes efter servicelovens § 84, stk. 1, jf. § 44, når behovet for aflastning er opstået alene på grund af barnets funktionsnedsættelse, og når aflastningen sker af hensyn til den øvrige familie. Er der tale om et behov for aflastning på grund af barnets særlige behov for støtte, skal aflastningen finde sted efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5. Servicelovens § 41, om nødvendige merudgifter er subsidiær i forhold til servicelovens regler om aflastning i § 84, stk. 1, jf. § 44 og § 52, stk. 3, nr. 5. Det vil sige, at der alene kan ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter til aflastning i eget hjem, hvis en af de øvrige aflastningsordninger ikke i tilstrækkeligt omfang kan løse behovet.

Principmeddelelse 20-15

Kommunen skal altid foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp til rengøring, og hvis borgerens behov nødvendiggør det, skal serviceniveauet i kvalitetsstandardens fraviges.

Kommunen skal mindst én gang årligt udarbejde en kvalitetsstandard for personlig og praktisk hjælp. Kvalitetsstandarden skal indeholde generel serviceinformation til borgerne om den hjælp, de kan forvente fra kommunen, hvis de får behov for personlig og praktisk hjælp.

Et kommunalt fastsat serviceniveau indgår i afgørelsesgrundlaget, og fravigelser skal begrundes særskilt af hensyn til ligebehandlingsprincippet.

Kommunen skal sørge for, at borgere der ikke selv kan gøre rent, får bevilget rengøring til nødvendige opgaver.

Kommunen kan i kvalitetsstandarden for personlig og praktisk hjælp i hjemmet fastsætte størrelsen på det areal, borgere som udgangspunkt får gjort rent i. Kvalitetsstandarden kan også fastlægge, hvilke og hvor mange rum hjælpen omfatter.

Kommunen skal dog altid foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp til rengøring. I sager om bevilling af rengøring betyder det, at serviceniveauet, som det er beskrevet i kvalitetsstandarden, skal fraviges, hvis borgerens behov nødvendiggør det.

I kommunens vurdering af borgerens behov for rengøring, kan det være relevant at se på anvendte rum, og rummenes fordeling og funktion, samt om der er hjemmeboende børn, kørestol/hjælpemidler og borgerens nedsatte funktionsevne. Kommunen skal herefter tage stilling til, om serviceniveauet i kvalitetsstandarden skal fraviges i forhold til hyppighed, opgaver, omfanget af opgaver og areal, der skal rengøres.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at der ikke var foretaget en konkret og individuel vurdering af, om borgernes samlede funktionsnedsættelse betød, at kvalitetsstandarden skulle fraviges.

Bilag 2: VISO's socialfaglige gennemgang af tre sager

Formål

Socialfaglig sagsgennemgang af 3 sager i Egedal kommune i forbindelse med taskforcen på handicapområdet.

Som led i taskforcens statusmåling af 20 sager i Egedal Kommune, har VISO gennemgået 3 af 5 sager, som almindeligvis vil være udgangspunktet. 2 af sagerne udgår, da de alene indeholder handicapkompenserende ydelser.

VISOs socialfaglige sagsgennemgang består i en vurdering af den socialfaglige kvalitet i sagsbehandlingen, som den er dokumenteret i sagsmaterialet indsendt af Egedal Kommune.

Socialfaglig kvalitet

Socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen indebærer, at der er arbejdet systematisk og analytisk, samt at sagen er underbygget ved eksempelvis indhentelse af relevant dokumentation fra andre instanser. Hertil kommer, at selve udredningsprocessen er udført på et systematisk grundlag, der adskiller beskrivelse, analyse, vurdering og handling, og at den samlede viden anvendes til at koble elementerne i en sag sammen.

Faglig kvalitet indebærer, at der ses en relevant sammenhæng mellem de resultater den børnefaglige undersøgelse afdækker, og de mål, der opstilles i handleplanen, samt at disse mål er veldefinerede, velafgrænsede og helhedsorienteret, og at ansvaret for indsatsen er adresseret.

VISOs socialfaglige sagsgennemgang tager, med udgangspunkt i ovenstående, afsæt i 4 pejlemærker for kvalitet i sagsbehandlingen:

- Inddragelse af barnet, den unge, forældre og netværk
- Faglig udredning, herunder håndtering af underretninger
- Valg af indsats
- Opfølgning på indsats

Udvælgelseskriterier

I den socialfaglige sagsgennemgang er der ikke vurderet på bevillinger eller afgørelser jf. Servicelovens §§ 41, 42 og 44/84. Den måling har Ankestyrelsen foretaget på et udelukkende juridisk grundlag.

De 3 sager, der er gennemgået, fordeler sig således:

- To sager hvor der er bevilget familiebehandling efter SEL § 52, stk. 3, nr. 3
- En sag hvor der er bevilget skole/dagbehandling efter SEL § 52, stk. 3, nr. 3

Den socialfaglige sagsgennemgang er foretaget i perioden 21. februar – 15. marts 2022. Børnene i sagerne er mellem 8 og 11 år. Der er ingen sager omhandlende overgang fra ung til voksen eller værgemål.

Samlet vurdering

I det følgende fremhæves VISOs hovedkonklusioner med fokus på styrker og udviklingspunkter. I de efterfølgende afsnit fremgår hele den socialfaglige sagsgennemgang, som danner grundlag for disse hovedkonklusioner.

Det skal understreges, at der ikke kan tegnes et generelt billede af Egedals socialfaglig sagsbehandling ud fra tre sager. Derudover er materialet, som danner grundlag for sagsgennemgangen, af meget varierende kvalitet, fra fuld aktindsigt til udelukkende journalakter. VISOs sagsgennemgang kan bidrage til en vurdering af, hvilke styrker og udviklingspunkter kommunen kan arbejde videre med.

Samlede styrker i sagsbehandlingen:

- Kommunen anvender socialfaglige metoder i form af SOS og ICS
- Kommunen inddrager forældrene løbende
- Kommunen refererer løbende fra børnesamtaler, de er struktureret med anvendelse af redskaber som de tre huse, netværkskort og trivselslinealen
- Kommunen arbejder struktureret ved netværks - og opfølgingsmøder f.eks. ud fra SOS metoden
- Kommunen anvender relevant faglig viden i analysen i den børnefaglige undersøgelse
- Handleplaner følges op regelmæssigt
- Kommunen håndterer underretninger fagligt relevant

Samlede udviklingspunkter i sagsbehandlingen:

- At kommunen sikrer, at barnet er bekendt med de næste sagsbehandlingsskridt
- At kommunen er opmærksomme på materiale omhandlende søskende, at materialet bliver lagt på den korrekte sag
- At der i de børnefaglige undersøgelser udarbejdes en problemstilling, hvor analysen og den faglige vurdering svarer ind på denne ved f. eks. at fremhæve beskyttelses – og risikofaktorer.
- At kommunen har fokus på at foretage løbende faglig vurdering af, om den iværksatte støtte er tilstrækkelig, særligt ved afslutning af indsatser.
- At kommunen er opmærksomme på, om en indsats skal gives efter de handicapkompenserende ydelser eller som en foranstaltning.
- At kommunen arbejder med at sætte målbare mål i handleplaner

- At kommunen løbende justerer målene, for at handleplanen bliver et dynamisk redskab.

Sagsgennemgang med udgangspunkt i de fire pejlemærker

Inddragelse

Inddragelse af barnet/den unge

VISO ser, at børnene løbende er inddraget ved underretning, opfølgning, ved netværksmøder og i forbindelse med udarbejdelse af de børnefaglige undersøgelser. VISO ser, at børnesamtale, om den påtænkte foranstaltning efter § 48, ikke ses afholdt. VISO vurderer, at indholdsmæssigt er børnesamtalerne fagligt velfunderet. Dette ses ved en fin systematik i referaterne af børnesamtalen, i form af en indledning, hvad fungerer, bekymrer, ønsker og afsluttes med en observation. VISO ser ikke en afrunding af samtalen, kommunen kan med fordel tilføje en afslutning, hvor barnet orienteres om næste skridt i sagen. VISO ser, at kommunen begrundet fravalg af børnesamtale i sager om opfølgning.

Kommunen har fælles metoder og redskaber til børnesamtaler. Til de fleste børnesamtaler er redskaber som netværkskort, de tre huse, trivselslinealen anvendt. VISO ser en uens praksis ved anvendelse af redskaber til børnesamtalerne, i de enkelte sager. VISO vurderer, at sagsbehandleren med fordel, forud for en børnesamtale, kan orientere sig i sagen, vedrørende anvendelse af redskaber ved sidste børnesamtale, og tage udgangspunkt i disse. For på den måde at anvende den samme systematik og redskab til alle opfølgninger f.eks. er trivselslinealen et godt redskab til at måle progression over tid.

I alle referater er barnet tilbudt bisidder eller begrundet, hvis barnet selv har fravalgt en bisidder. Ved flere af børnesamtalerne er der bisidder med, og andre, med mere bekymrende indhold, ses barnet alene med sagsbehandleren.

VISO vurderer, at kommunen kan have en opmærksomhed på, om barnet forstår konsekvensen ved at sidde alene til en samtale med sagsbehandleren. Her kan kommunen med fordel have blik for barnets alder, om f. eks. barnet vil have gavn af at tale med en voksen efterfølgende, om samtaltens indhold.

Barnets stemme ses både i børnesamtalerne og til netværksmøderne. I flere af sagerne er børnene med til netværksmøder. Børnene ses relevant inddraget til møderne, ofte med deltagelse i starten og forlader her efter mødet. Barnets stemme ses f. eks. ved, at barnet mangler legeaftaler i frikvarteret eller faglig støtte i timerne. Netværket handler efterfølgende på barnets oplysninger.

VISO vurderer, at der i flere af sagerne er vedlagt oplysninger tilhørende en søskende sag. Kommunen kan med fordel skærpe opmærksomheden på søskende sager, således at oplysninger bliver lagt på den rette sag.

Inddragelse af forældrene

Forældrene inddrages og er fint afstemt efter den givne situation og forældrenes behov. Inddragelse sker via e-mail, telefonsamtale, online eller fysiske møder samt til netværksmøder. Der ses en hyppig inddragelse af forældrene. Generelt møder sagsbehandlere forældrene i en god og anerkendende tone.

VISO ser imidlertid ved ansøgning fra forældrene, at det ansøgte er færdigbehandlet et halvt år efter og til ugunst for forældrene. I andre sager ser VISO, at sagsbehandleren hurtigt handler og iværksætter relevant støtte.

VISO ser, at forældrene er orienteret, inddraget og partshørt i forbindelse med udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse. Generelt er kommunen god til at orientere forældrene om sagsbehandlerskift. Dette sker enten pr. e-mail eller brev. Der ses generelt en god overgang fra en sagsbehandler til en anden, ved at sagsbehandlingen fortsætter uændret.

Familiernes private netværk er ikke inddraget til netværksmøder. Sagsbehandleren inddrager dog relevant drøftelse af netværkets mulighed for støtte.

Inddragelse af barnets netværk:

Generelt er kommunen god til at afholde hyppige netværksmøder.

Der ses en fin systematik i referaterne, med faste punkter ud fra Sign of safety (SOS) metoden, og som afsluttes med aftaler. Det fremgår tydeligt hvem der deltager og deres perspektiver på den pågældende sag. Generelt er det utydeligt, om møderne tager udgangspunkt i handleplansmålene. I en af sagerne noteres fokuspunkter, som er gennemgående i de efterfølgende referater.

VISO ser, at der er klare roller ved netværksmøderne, og metoden SOS er kendt for de øvrige deltagere. I flere af sagerne ses billeder af tavlemøder, hvor SOS metoden er det faglige fundament.

Faglig udredning

I to af sagerne er der nye børnefaglige undersøgelser, som indgår i sagsgennemgangen. I den ene af sagerne er tidsfristen, for udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse, overholdt og i den anden er den overskredet med 2 måneder. VISO bemærker, at der ikke er anvendt en undersøgelsesplan i sagerne. Undersøgelsesplanen kan bidrage til, at undersøgelsen sker systematisk, og at fire måneders fristen overholdes.

Børnefaglige undersøgelser

Problemstilling og fokus i undersøgelsen

Problemstillingerne er kort beskrevet og mere med fokus på forældre eller det omgivende netværk end barnet. VISO vurderer, at kommunen med fordel, til udarbejdelse af problemstillingen, kan anvende tragtmødelen. Ved at trække undersøgelsen/problemstillingen, bidrager det til at fastlægge hypoteser, der fungerer som ledetråd igennem hele undersøgelsen. Afslutningsvis kan kommunen med fordel, i

analysen og den faglige vurdering, svare ind på problemstillingens hypoteser. Undersøgelsen vil på den måde blive mere fokuseret og anvendelig i forhold til udarbejdelse af handleplansmål.

Indhentning af oplysninger/beskrivelse af barnets forhold

VISO ser en ensartet systematik og relevant anvendelse af materiale. Oplysningerne fra materialet er de fleste steder angivet med afsender og dato. De børnefaglige undersøgelser og statusanmodninger er udarbejdet i en skabelon ud fra ICS metoden.

Analyse

VISO ser, at en analyse er ekstremt kortfattat formuleret, og en anden analyse er mere omfattende. Analyserne fremstår som en oprensning af beskrivelserne fra undersøgelserne. Der ses ikke en egentlig systematik i analyserne. En systematik kommunen med fordel kan anvende, i analysen, er f.eks. ved at fremhæve beskyttelses – og risikofaktorer. I den ene af analyserne trækkes der på viden fra forskning ved at inddrage teori fra det psykiatriske område. Teorien perspektiveres yderst relevant i forhold til barnets udfordringer og behov for støtte.

Vurdering

VISO ser, at formuleringerne af de faglige vurderinger fremstår uens. Den ene faglige vurdering er ekstremt kortfattat formuleret, og den anden mere relevant formuleret. I den ene er det forældrenes behov for støtte, som fremhæves. Barnets behov for støtte er ikke direkte beskrevet. VISO vurderer, at den faglige vurdering med fordel kan beskrives ud fra barnets støttebehov. Forskellige aktører kan derefter bidrage til at opfylde barnets støttebehov, herunder forældrene som aktører. Når der i den faglige vurdering beskrives barnets støttebehov, konkret og specifikt, da vil det være lettere overførebart til mål i handleplanen.

Håndtering af underretninger

VISO ser, at underretninger og indberetninger er vurderet inden for 24 timers reglen. Børn og forældre inddrages løbende til samtaler. Dog ses der i et enkelt tilfælde et ønske fra forældrene om støtte, som først flere måneder efter behandles. VISO vurderer, at kommunen med fordel kan have en skærpet opmærksomhed på, hvornår der ydes støtte efter de handicapkompenserende ydelser eller som en foranstaltning.

Handleplan og bestilling

Der er medsendt handleplaner i én sag. I andre sager ser det ud til at handleplanerne løbende sendes til forældrene, dette fremgår af journalnotatet. Handleplanerne er udarbejdet i skabelonen for ICS metoden. Handleplanerne ikke er opdateret og hensigtsmæssige. Handleplanerne mangler en faglig vurdering, og formålet er formuleret overordnet f. eks. *at formålet er at skabe sikkerhed for xx sundhed, trivsel og udvikling*, samt ses målene ikke justeret løbende. VISO ser, at handleplanerne er sendt ud efter opfølgingsmøderne, og datoen ændres løbende.

VISO vurderer, at der ikke er arbejdet ud fra metoden SMART mål. Målene er formuleret som formål f. eks. *Forældrene skal tilbydes vejledning ift. XX udfordringer* osv. For at målene er målbare, skal de være konkrete og specifikke. VISO vurderer, at kommunen med fordel kan arbejde med at folde ord ud, som er upræcise og med risiko for fortolkning. Bl.a. kan "udfordringer" tolkes forskelligt. "Udfordringer" kan foldes ud ved at spørge; hvad er udfordringerne for XX, og hvilke skal der arbejdes med for den kommende periode.

VISO ser, at det er tydeligt adresseret i handleplanerne, hvem der har ansvaret for den pågældende indsats.

En handleplan er et dynamisk redskab. Hensigten er, at handleplaner skal fungere som et kendt og anvendeligt redskab mellem parterne, samt være styrende for det enkelte barns progression i forhold til trivselsniveau og udvikling. VISO vurderer det som betydningsfuldt, at handleplanens fokus er kendt og målrettes til, hvad der aktuelt er muligt at arbejde med.

Kommunen er god til at afholde løbende opfølgingsmøder med netværket, hvor dagsorden med fordel kan tage udgangspunkt i handleplansmålene. På den måde sikrer kommunen, at målene, for den kommende periode, er kendt for alle parter omkring et barn. I en enkelt sag ser VISO et opstartsmøde med udfører. Det fremgår ikke af sagerne om handleplanen, ved opstart af en foranstaltning, er udarbejdet sammen med barnet, forældrene og udfører.

Opfølgning på indsatsen

VISO ser, at kommunen er god til at afholde opfølgingsmøder, hyppigt og regelmæssigt. VISO vurderer, at strukturen ved opfølgingsmøderne er med forskellige tilgange. En tilgang, som ses anvendt, er tavlemøder ud fra SOS metoden – hvad fungerer, bekymrer og aftaler. Alle parter nævnes systematisk og barnets perspektiv er inddraget. Andre opfølgingsmøder er refereret med faste fokuspunkter, som er gennemgående fra gang til gang, dog uden løbende justering af fokuspunkterne. VISO kan ikke se, om fokuspunkterne er mål fra handleplanen, da handleplanerne ikke er vedlagt. VISO vurderer, at alle referater med fordel kan afsluttes med aftaler. Fordelen ved faste aftaler er, at alle parter tydeligt kan se, hvem der har ansvaret, for de enkelte indsatser, indtil næste opfølgning. VISO vurderer, at kommunen, med fordel i stedet for fokuspunkter, kan anvende handleplansmålene, som punkter ved opfølgning, for at sikre at disse følges op og løbende justeres.

Familiens private netværk inddrages ikke direkte, dog kan der i sagerne ses drøftelser omkring det private netværks mulighed for støtte derfra.

VISO vurderer, at kommunen justerer indsatsen efter børnenes og forældrenes behov. Dog udarbejdes der ikke en ny faglig vurdering i relation til, om barnet eller forældrenes støttebehov tilgodeses med de nye eller afsluttede foranstaltninger. VISO vurderer, at kommunen med fordel kan udarbejde en ny faglig vurdering ved ændringer, således at det sikres, at barnet eller familien ikke har et udækket behov.

Bilag 3: Egedal Kommunes afsluttende redegørelse

Som afslutning på Egedal Kommunes længerevarende analyse- og udviklingsforløb har kommunen udarbejdet en samlet redegørelse, der beskriver de udviklingsaktiviteter, kommunen har opstillet i udviklingsplanen, de mål og delmål, som kommunen vurderer at have opnået, en vurdering af effekten heraf samt en angivelse af, hvilke indsatsområder kommunen fortsat vil arbejde med.

Taskforcen har bedt kommunen udfylde sin redegørelse i de følgende syv skemaer, der er opbygget med udgangspunkt i analyserapportens temaer og anbefalinger samt et 8. opsamlende skema. Svarene fra redegørelsen er indsat i skemaet herunder.

1. Politik og strategi
Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:
Styringsdokumenter   • Det anbefales, at Egedal Kommune opdaterer kvalitetsstandarderne efter Ankestyrelsens anbefalinger.• Kommunen kan med fordel sætte fokus på en mere systematisk anvendelse af kommunens kvalitetsstandarder i sagsbehandlingen.
Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.
1 Tema: Tilretning af kvalitetsstandarder Aktiviteter: • Udkast til ny kvalitetstandard• Workshop med medarbejdere for afprøvning af ny scorer• Udkast til kvalitetsstandarder tilrettet• Udkast sendt til kvalitetssikring ved Ankestyrelsen.• Kvalitetstandarder politisk godkendt• Implementering og opfølgning på anvendelse af kvalitetstandarderne via individuelle sags gennemgang på teammøder

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Politik og strategi. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Tema: Tilretning af kvalitetsstandarder

Mål: Kvalitetsstandarderne sikrer lovmedholdelighed og retssikkerhed for borgerne.

Delmål:

1. Medarbejdere og politikere har kendskab og ejerskab til de opdaterede kvalitetsstandarder.
2. Kvalitetsstandarder anvendes systematisk i sagsbehandlingen.

Alle mål og delmål er opnået.

Rådgivere for handicap- og socialområdet er præsenteret for de nye kvalitetsstandarder, der herefter er i drift og det ses ved opfølgning, at de anvendes. De anvendes aktivt på faggruppemøder og i sags drøftelser. Kvalitetsstandarderne er politisk godkendt og der er fortsat politisk bevågenhed og de vil løbende blive revideret. Kvalitetsstandarderne er lagt på kommunens hjemmeside.

Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

Kvalitetsstandarderne er med til at sikre et fælles sprog ift. vurdering af tyngde og udfordringer i de enkelte sager. Vi oplever i det daglige, at det særligt er en hjælp ift. sammenligning af udfordringer i familien og derved hvilket bevillingsniveau, der skal gives.

Vi har videre fokus på at arbejde med standarderne mere som et dialogredskab med borgerne frem for en manual, således at vi sikrer en individuel vurdering samtidig med, at borgerne bliver behandlet så ens som muligt.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

2. Faglig ledelse og sparring

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Retningslinjer

- Egedal Kommune kan med fordel sikre fuld implementering af udredningsværktøjet.

Sparring og videndeling

- Det anbefales, at kommunen etablerer en fast praksis for fælles læring om principmeddelelser og klagesager.
- Kommunen kan med fordel genetablere den eksterne supervision.

Strategisk kompetenceudvikling

- Det anbefales, at kommunen udarbejder en strategi for kompetenceudvikling.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne

2 Tema: Udredningsværktøj

- Workshop for opfølgning på opfølgingsværktøjet
- Opfølgning på faggruppemøder og individuel sags gennemgang
- Metoden benyttes på alle nye sager og ved opfølgning
- Stikprøvekontrol ved nye sager i forbindelse med ledelseskontrol

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Faglig ledelse og sparring. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Tema: Udredningsværktøj

Mål: Udredningsværktøjet skal understøtte den helhedsorienterede sagsbehandling.

Delmål: Medarbejderne har kendskab og ejerskab til metoden, der anvendes systematisk i alle handicapsager, hvor der ikke er truffet afgørelse om børnefaglig undersøgelse. August 2021 er udredningsværktøjet benyttet i alle relevante sager.

Alle mål og delmål er opnået.

Rådgivere finder god mening med materialet og har løbende fokus på implementering, der er sket ved at starte op med anvendelse af dele af værktøjet. Ledelsestilsyn har vist, at handicapudredning ikke er blevet udarbejdet som

forventet. Der er fortsat fokus på at få dem udarbejdet og få udredningerne til at give mening, Det bliver italesat på sags gennemgange og på faggruppemøder.

Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

På grund af den ledelsesmæssige situation centret har været i i efteråret 2021, har fokus på udredningsværktøjet været nedprioriteret. Det ses fortsat at give mening ift. de komplekse sager, men skal revideres ift. de lettere sager.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

3. Udredning, vurdering og afgørelse

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Retningslinjer

- Taskforcen anbefaler, at kommunen arbejder videre med implementeringen af *udredningsværktøjet*.
- Egedal Kommune kan med fordel fortsætte opdateringen af arbejdsgangsbeskrivelserne.

Kvalitet

- Taskforcen anbefaler, at kommunen arbejder med ensretning af praksis for indhentning af oplysninger i udredningen af børn og unge på handicapområdet.
- Egedal Kommune kan med fordel sætte fokus på sin praksis for partshøring.
- Taskforcen anbefaler, at Egedal Kommune er opmærksom på at angive korrekte klagefrister i afgørelserne.
- Taskforcen anbefaler, at Egedal Kommune opdaterer skabelonerne for SEL §§ 41 og 42, så der henvises til gældende retsregler.

Inddragelse af borgerne

- Egedal Kommune kan styrke inddragelsen af barnets netværk, såsom familie og venner.
- Kommunen kan med fordel opdatere sine afgørelsesskabeloner, så afgørelsesbrevene bliver kortere og lettere forståelige for borgerne.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

3 Tema: Styrkelse af barnets netværk

- ½ læringsseminar med fokus på kulturforandringsprocessen, hvordan kan man anvende og arbejde med netværkskort herunder inspirationsliste til hvordan netværket kan inddrages og være til hjælp for borger.

4 Tema: Arbejdsgangsbeskrivelser – opdatering af vejledning og hjælpeværktøjer

- Opdatering af vejledninger og hjælpeværktøjer
- Alle arbejdsgange er opdateret i D4

5 Tema: Kursus vedr. partshøring – opdatering af reglerne vedr. indhentelse af oplysninger og partshøring (læringsseminar)

- Læringsseminar med Ankestyrelsen med særligt fokus på indhentelse af oplysninger til at sagen er tilstrækkeligt oplyst

7 Tema: Opdatering af afgørelsesskabeloner

- Koncept for de nye afgørelsesskabeloner
- Revidering og tilretning af afgørelsesskabelonerne
- Skabeloner lægges i Dynamic Template

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Udredning, vurdering og afgørelse. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Tema: Styrkelse af barnets netværk

Mål: Netværket skal ses som en ressource i løsningen af barnets særlige behov.

Delmål:

1. Netværket identificeres og inddrages sammen med borgeren, herunder hvordan borgeres netværk inddrages, f.eks. sikre deltagelse i møder mv.
2. Medarbejderne har kendskab og ejerskab til metoderne og redskaberne omkring netværksinddragelse.
3. Juni 2021 inddrages netværket systematisk i sagsbehandlingen.

Alle mål og delmål er indfriet.

Der er arbejdet videre med implementeringen på følgende områder:

- Fast punkt på teammøder

- Træning af praksisomsætning, da det vil være en blanding af faglighed og personlige referencer, der skal gøres brug af i tilgangen til metoden.
- Værktøjer til, når modstand fra borger for at inddrage netværket opnås.

Ledergruppen har taget udgangspunkt i trekanten fremvist sidst på læringsdagen.

Der arbejdes videre med tre fokusområder:

1. styrket handicap – dialog med drøftelse af anvendelse af netværkskort- og genogrammetode for inddragelse af tredjepart (borger) og dennes forståelse af brugen af værktøjer og dets effekt.
2. Nedsat lille arbejdsgruppe på 3 medarbejdere, der arbejder med, hvordan redskaberne kan anvendes af medarbejder. Herunder udarbejde konkrete spørgeark.
3. Råd og vejl. teamet brug af værktøjet ved underretning og partshøring

Der er udarbejdet en redskabskasse med hjælpe dokumenter, der er lagt i D4. Borgeren får en orientering om, at der arbejdes familieorienteret og netværksinddragende. Netværkskortet anvendes, så det er meningsgivende for borger og medarbejder.

Tema: Arbejdsgangsbeskrivelser – opdatering af vejledning og hjælpeværktøjer

Mål: Arbejdsgangsbeskrivelserne sikrer lovmedholdelighed og retssikkerhed for borgerne.

Delmål:

1. Medarbejdere har kendskab og ejerskab til arbejdsgange, herunder vejledninger og hjælpeværktøjer.
2. Arbejdsgange, herunder vejledninger og hjælpeværktøjer anvendes systematisk i sagsbehandlingen.

Alle mål og delmål er indfriet.

Vejledningerne anvendes systematisk af nye medarbejdere og ved spørgsmål henvises til vejledningerne. Anvendes som tjekliste for styring ved sags gennemgang med rådgiverne.

Tema: Kursus vedr. partshøring – opdatering af reglerne vedr. indhentelse af oplysninger og partshøring (læringsseminar)

Mål: Partshøring og indhentelse af oplysninger sikrer lovmedholdelighed og retssikkerhed for borgerne.

Delmål:

1. Sikre at medarbejderne indhenter nødvendige oplysninger til at sagen er tilstrækkelig belyst.
2. Medarbejderne får kendskab til regler for partshøring og disse implementeres systematisk i sagsbehandlingen.

Alle mål og delmål vedr. partshøring, opdatering af reglerne vedr. indhentelse af oplysninger og partshøring er indfriet.

Kurset var givtigt og anvendes i dialogen med medarbejdere på statusmøder og på afdelingsmøder. Der ønskes et op følgende møde med fokus på, hvilke oplysninger der skal indhentes og hvordan vi kan inddrage borgeren i processen. Hvordan begrunder vi ordentligt, så der kommer et borgerperspektiv. Endvidere arbejde med kommunikation og formidling om hvorfor der skal indhentes oplysninger, for at kunne belyse sagen tilstrækkeligt. Der er brug for juridisk understøttelse fra Ankestyrelsen, der dog ikke har haft mulighed for at bidrage i denne læringsdag. Der arbejdes på, at Egedal Kommune selv afvikler en læringsdag.

Tema: Opdatering af afgørelsesskabeloner

Mål: Afgørelsesskabelonerne skal sikre lovmedholdelighed og retssikkerhed og være korte og

let forståelige for borgeren.

Delmål:

1. Begrundelsen for Afgørelserne skal fremgå tydeligere i afgørelsesbrevene.
2. Juni 2021 er alle skabeloner gennemgået og revideret.
3. De nye afgørelsesbreve skal anvendes systematisk i sagsbehandlingen.

Alle mål og delmål er indfriet.

Der er udarbejdet og implementeret 72 skabeloner og planlagt 2 opfølgingsmøder i foråret for afdækning af yderligere kvalificering af skabelonerne. Den umiddelbare tilbagemelding fra rådgiverne er, at skabelonerne er gode at anvende.

Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

Der opleves at være taget ejerskab af skabelonerne blandt medarbejderne. De opleves lette at gå til, hvilket er med til at sikre en velbegrundet afgørelse i sagerne. Fokus i de nye afgørelser er netop på begrundelsen sekundært på sagens oplysninger

Rådgivere melder tilbage, at netværkskortet giver mening, når der er fokus på barnets relationer og anvendelsen af disse fremfor blot placering af navne. Et godt udgangspunkt og redskab for samtale.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

4. Handleplan og bestilling

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Faglige retningslinjer

- Taskforcen anbefaler, at kommunen styrker den fælles faglige tilgang i udarbejdelsen af handleplaner.

Formål og mål

- Kommunen kan med fordel arbejde på at gøre målene i handleplanerne mere målbare, fx ved at udarbejde retningslinjer for brugen af SMART-mål.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne

9 Tema: Opkvalificering med arbejde med handleplaner

- Temadag: Fælles faglige tilgange, SMART mål og ensartet anvendelse af skabelonen i DUBU.

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Handleplan og bestilling. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Tema: Opkvalificering med arbejde med handleplaner

Mål: Handleplanen bliver målbar og anvendes som styringsredskab i sagsbehandlingen.

Delmål:

1. Styrkelse af de fælles faglige tilgange således at der sker en ensartet anvendelse af brugen i sagsbehandlingen.
2. Mål udarbejdes efter SMART modellen.

3. Ensartet anvendelse af skabelonen i DUBU.

Alle mål og delmål er indfriet.

Temadagen tog udgangspunkt i den tekniske opsætning i DUBU og fokus på, at handleplanen er genkendelig for barnet/den unge. Ankestyrelsen afholdt oplæg om SMART mål. Der afrundes med, hvordan DUBU kan anvendes som et værktøj til opfølgning på handleplanen. Der er udarbejdet vejledning hertil. Opfølgning sker via ledelsestilsyn og på teammøder. Forløbet har været godt, og givet inspiration til det videre arbejde.

Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

At genbesøge handleplanerne og have fokus på den it tekniske understøttelse har været med til at sikre en mere ensartet brug af handleplanerne og hele arbejdet omkring udarbejdelse af mål og inddragelse af familien heri.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

5. Opfølgning på indsats

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Faglige retningslinjer

- Det anbefales, at Egedal Kommune styrker den systematiske opfølgning, herunder i forbindelse med sagsbehandlerskift.

Formål og mål

- Kommunen kan styrke opfølgning ved at opstille målbare mål i handleplanerne.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

-

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Opfølgning på indsats. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?
Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger
Koordinator har fokus på at være primær vidensperson i forbindelse med sagbehandlerskift.

6. Helhed og sammenhæng
Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:
Tværfagligt samarbejde   • Egedal Kommune kan med fordel sætte fokus på kommunikationen med forældrene i overgangen fra barn til voksen, herunder om betydningen af at gå fra reglerne på børneområdet til reglerne på voksenområdet. • Det anbefales, at kommunen udvikler et fælles overblik over de unge, der forventes at overgå til voksenområdet. • Kommunen kan med fordel arbejde videre med at styrke samarbejdet mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet. Roller og ansvar   • Det anbefales, at kommunen tydeliggør ansvarsfordelingen mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet, fx ved at udarbejde skriftlige retningslinjer for samarbejdet.
Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.
6 Tema: Styrkelse af samarbejde mellem medarbejdere i Center for Myndighed og Social Service (CMS) og Center for Skole og Dagtilbud (CSD) (læringsseminar)

- Deltagelse i fællesmøde med alle skoleledere om samarbejde, den gode underretning og tabt arbejdsfortjeneste
- Fælles ledermøde mellem CMS og CSD: Planlægning af arbejdet ift. at øge styrkelse af samarbejdet mellem medarbejdere i børnehandicap og CSD
- Skriftlige retningslinjer for samarbejde mellem CMS og CSD udarbejdes

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Helhed og sammenhæng. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Tema: Styrkelse af samarbejde mellem medarbejdere i Center for Myndighed og Social Service (CMS) og Center for Skole og Dagtilbud (CSD)
(læringsseminar)

Mål: Øge Styrkelse af samarbejdet mellem medarbejdere i CMS og CSD i det tværgående samarbejde.

Delmål:

1. Medarbejdere bliver nysgerrige på hinandens ressourcer og forskelligheder, herunder at disse udnyttes optimalt.
2. Tydelighed for rollefordeling alle medarbejdere mellem CMS og CSD.

Alle mål og delmål er delvist indfriet.

Grundet Covid-19 og vacante lederstillinger i perioden har temaet haft et kompliceret forløb.

Der er skrevet notat med anbefaling til at arbejde videre med det beskrevne samarbejde i "Tæt På Tværs" (§52 foranstaltninger) og at der er gjort organisatorisk indsats samt afholdt et Viso forløb. Der er udarbejdet arbejdsgange vedr. dagbehandling og samarbejds møder. Der er afholdt fælles ledermøde, hvorefter arbejdsgangene er sendt ud og implementering foretaget.

Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

På grund af den ledelsesmæssige situation centret har været i i efteråret 2021, afventer notatet endelig godkendelse.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

7. Ledelsesinformation og styring

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Formidling

- Det anbefales, at Egedal Kommune udbygger og systematiserer afrapportering om den faglige udvikling til den politiske og administrative ledelse.

Kvalitetssikring

- Kommunen kan med fordel sætte fokus på at omsætte ledelsesinformation til fælles læring blandt rådgiverne på børnehandicapområdet.

Styring og udvikling

- En mere systematisk anvendelse af data kan bidrage til at styrke den faglige styring af børnehandicapområdet.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke konkrete udviklingstiltag og aktiviteter kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

8 Tema: Systematisk anvendelse af data

- Afklaring af, hvad der afrapporteres på i de forskellige niveauer
- Lave et samlet koncept for videreformidling af data på differentieret niveauer

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingstiltagene under temaet Ledelsesinformation og styring. Hvilke mål og delmål er opnået, og hvilket arbejde resterer?

Tema: Systematisk anvendelse af data

Mål: Inddragelse af medarbejderne i datamateriale for at få fælles afsæt for drøftelse af læring

Delmål: Sikre større forståelse for helheden i sagsbehandlingen differentieret på forskellige niveauer.

Mål og delmål er delvist indfriet.

Temaet har været startet op men er grundet vacant centerchefstilling i perioden, været sat på stand by. Der er blevet arbejdet med, hvordan relevant data trækkes fra fagsystemet.

Der afventer en vejledning og en proces for, hvor ofte data skal trækkes. Der er arbejdet med, at journaliseringsvejledning skrives ind i vejledningerne og/eller lægges separat i en oversigt A4 på de fokusområder, der ønskes data på, så data lægges korrekt og ensartet ind i fagsystemerne, så de kan trækkes ud til ledelsestilsyn.   Temaet er af mange grunde ikke kommet i mål i projektperioden, men der er fokus på det fremadrettet. Fremadrettet vil der blive arbejdet strategisk med datahåndtering, så der kan trækkes på data, der giver mening i alle lag. Der skal også opkvalificeres medarbejdere til at trække data ud af fagsystemerne. Pr. 1. januar 2022 ansættes en dataansvarlig, så temaet kan understøttes.
Kommunen bedes redegøre for, i hvilken grad og hvordan udviklingstiltagene har medført en styrkelse af kvaliteten af kommunens sagsbehandling på børnehandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?
Da vi endnu ikke har arbejdet med systematisk anvendelse af data, kan vi ikke se udbytte heraf.
Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

8. Sammenfatning
Kommunen bedes sammenfattende redegøre for, hvorvidt kommunen har oplevet en progression i kvaliteten af sagsbehandlingen på børnehandicapområdet i forhold til udgangspunktet ved taskforcens indtræden i kommunen, og i så fald på hvilke områder.
Forløbet har været med til at sætte fokus på, en samlet udviklingsstrategi for børnehandicapområdet og dels også børneområdet. Det har betydet en stærk prioritering af området ift. tid til de enkelte fokus/temaområder.
Kommunen bedes her skrive sine afsluttende og opsamlende kommentarer og bemærkninger til redegørelsen.

Bilag 4: Taskforcens ydelser til Egedal Kommune i udviklingsforløbet

Taskforcens ydelser i udviklingsforløbet til Egedal Kommune har omfattet:

- Statusmøder med ca. to måneders mellemrum
- To læringsdage
- Løbende sparring og juridisk og socialfaglige kommentering på udarbejdet materiale

Statusmøder

Der har i udviklingsforløbet været afholdt otte statusmøder mellem Egedal Kommune og taskercen. Møderne har været afholdt hos kommunen, Socialstyrelsen og i den sidste del af udviklingsforløbet udelukkende via video på grund af COVID-19-situationen.

Indholdet på møderne har været en gennemgang af og sparring på det igangsatte udviklingsarbejde på baggrund af udviklingsplanen og sparring på udarbejdet materiale.

Læringsdage

Der er afholdt to læringsdage:

- Inddragelsen af barnets netværk
- Partshøring og indhentelse af oplysninger

Sparring

Taskercen har ydet løbende sparring i forhold til de konkrete udviklingsaktiviteter og kommunens udkast til materiale. Materialet er juridisk kommenteret af Ankestyrelsen og socialfagligt af VISO. Der er i forløbet givet sparring på følgende materialer:

- Kvalitetsstandarder
- Klagevejledning

Derudover har taskercen løbende svaret på henvendelser og spørgsmål.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk